

Dato: 9. august 2018

Tlf. dir.: 2516 9407

E-mail: mroh@balk.dk

Kontakt: Mette-Louise Rohde

Sagsid: 00.17.00-A00-1-14

Ungeanalyse

- Forslag til organisering af den sammenhængende ungeindsats

INDLEDNING

Alle partier i Folketinget indgik i efteråret 2017 *Aftale om bedre veje til uddannelse eller job*. Lovforslagene der skal udmønte aftalen blev vedtaget maj 2018. Aftalen er vedlagt i bilag. Formålet med aftalen er at gøre den kommunale ungeindsats mere effektiv som løftestang til at indfri de uddannelsespolitiske målsætninger om at mindst 90% af alle unge på 25 år skal have gennemført en ungdomsuddannelse eller have tilknytning til arbejdsmarkedet i 2030.

Med aftalen får kommunerne en forpligtelse til at etablere en sammenhængende kommunal ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen, der kan styrke de uddannelsespolitiske målsætninger. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvordan den sammenhængende ungeindsats skal organiseres.

Dette notat indeholder en analyse af:

1. Målgruppen for den sammenhængende ungeindsats	Side 2
a. Målgruppen i tal	Side 3
2. Hvem er de unge i målgruppen for den sammenhængende ungeindsats?	Side 12
a. Udfordringer: Misbrug, psykiske lidelser, kriminalitet og hjemløshed	Side 13
3. Tilbud og indsats til unge	Side 16
a. Ballerup Kommunens tilbud og indsats til unge	Side 18
b. Vurdering af Ballerup Kommunes tilbud og indsats til unge	Side 21
4. Muligheder for organisering af den sammenhængende ungeindsats	Side 24
a. Et selvstændigt ungecenter – model 1	Side 25
b. Et nyt ungeafsnit – model 2	Side 27
c. Samarbejdsmodellen – model 3	Side 31
5. anbefalinger	Side 36
6. Implementeringsplan	Side 37

Analysen er udarbejdet inden for rammen af Ballerup Kommunes 0-30 års politik, hvor ambitionen er at skabe sammenhængende udviklingsforløb for alle børn og unge.

Anbefalingerne til den sammenhængende ungeindsats tager udgangspunkt i en vurdering af, hvordan vi bedst når de mål, er beskrevet i strategien for den sammenhængende ungestrategi.

Kort resume

Med baggrund i en analyse af målgruppen, andre kommuners erfaringer og forskning på området vurderes forskellige muligheder for at organisere den sammenhængende ungeindsats.

Ballerup Kommune anvender i dag samarbejdsmodellen, hvor de forskellige faggrupper omkring den unge sætter sig sammen med den unge og laver en samlet handlingsplan for, hvad der skal ske, så den unge kan komme i uddannelse og/eller job. Handlingsplanen tager udgangspunkt i den unges engagement og motivation, og der følges jævnligt op.

Det anbefales, at samarbejdsmodellen vælges som organiseringsform i arbejdet med hele målgruppen. I dag anvendes den for en afgrænset del af målgruppen (unge med højt skolefravær i folkeskolens ældste klasser), og er blevet meget positivt evalueret.

Ungekoordinator-netværket, der understøtter implementeringen af samarbejdsmodellen, anbefales forankret i Center for Børne- og Ungerådgivning. På den måde sikres kontinuiteten for den unge, der kommer ind i samarbejdsmodellen i 7. klasse og forlader den igen som voksen, når han/hun har fået en fast tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked. Det anbefales, at Ungekoordinator-netværket styrkes med ansættelse af en projektleder, der kan koordinere og videreudvikle samarbejdsmodellen.

Det anbefales, at Ungdommens Uddannelsesvejledning organiseres i Center for Arbejdsmarked for at vejledningsindsatsen kan knyttes tættere op mod et arbejdsmarkedsperspektiv.

Slutteligt anbefales det, at der arbejdes videre med en økonomimodel for, hvordan der kan udvikles indsatser på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen til gavn for den unge, der har brug for et helhedsperspektiv på sin situation på vejen mod uddannelse og job.

1. MÅLGRUPPEN FOR DEN SAMMENHÆNGENDE UNGEINDSAT

Målgruppen for den sammenhængende ungeindsats er i *Aftale om bedre veje til uddannelse eller job* alle unge under 25 år indtil den unge har gennemført en ungdomsuddannelse eller har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Målgruppens yngste unge er grundskolens 13-15 årige elever i 7., 8. og 9. klasse der har et højt skolefravær. Årsagen til at de er medtaget i målgruppen er, at de har en markant forhøjet risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse.

I Ballerup Kommune udvides målgruppen for den sammenhængende ungeindsats i Ballerup til unge under 30 år, der ikke har gennemført en uddannelse og/eller er i job. Årsagen til udvidelsen af målgruppen er, at unge ml. 25 og 30 år lovgivningsmæssigt er omfattet af den samme uddannelsesrettede beskæftigelsesindsats som unge ml. 18 og 25 år.

Målgruppen udvides i Ballerup kommune til også at omfatte alle ledige unge der har gennemført en gymnasialungdomsuddannelse eller en STU (særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse), men som ikke er kommet videre i kompetencegivende uddannelse. Årsagen er, at disse ungdomsuddannelser ikke er erhvervskompetencegivende, som de øvrige ungdomsuddannelser.

Målgruppen for den sammenhængende ungeindsats i Ballerup Kommune er dermed unge ml. 13-30 år:

1. Unge i grundskolens 7., 8. og 9. klasse, der har et skolefravær på over 20 %
  - Støtte til at gennemføre grundskolen og blive uddannelsesparat
  - Støtte til at vælge netop den ungdomsuddannelse, der matcher ønsker og muligheder
2. Unge der har behov for støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse og/eller til at komme i job
  - Støtte til at starte, gennemføre og afslutte ungdomsuddannelse
  - Støtte til at komme i job
3. Unge der er ledige og som har afsluttet en ikke-kompetencegivende ungdomsuddannelse
  - Støtte til at komme videre i kompetencegivende uddannelse
  - Støtte til at komme i job

1.1 Målgruppen i tal

Målgruppen for den samlede sammenhængende ungeindsats for unge ml. 13-30 er i hovedtal omkring 900 unge. Beregningen er foretaget på baggrund af antallet af unge, der var omfattet af målgruppen april 2018. Der er derfor et øjebliksbillede. Antallet af unge i målgruppen vil derfor variere over tid afhængig af årgange, til- og fraflytninger etc.

900 unge i målgruppen er ikke ensbetydende med, at alle har behov for en tværfaglig og koordinerende indsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Behovet for en koordinerende indsats på tværs af fagområder vil variere alt efter den unges alder og støttebehov. Derfor skal det nærmere beskrives, hvordan det sikres at de unge tilbydes en tværgående og koordinerende ungeindsats, der hverken er større eller mindre end det faktiske behov.

Karakteren af den tværgående og koordinerende ungeindsats

- Det anbefales, at det nærmere beskrives, hvordan det sikres at de unge tilbydes en tværgående og koordinerende ungeindsats, der hverken er større eller mindre end det faktiske behov.

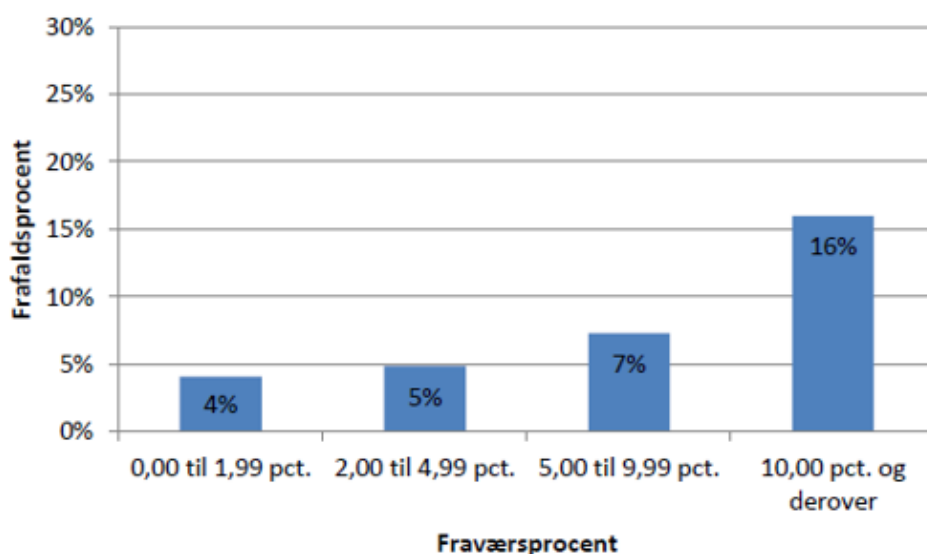
Nedenfor følger en opgørelse af omfanget af de forskellige grupper inden for målgruppen.

Ad 1) Unge ml. 13 -15 år med højt skolefravær fra grundskolen

En væsentlig indikator på hvilke unge, der er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse, er elever med et højt skolefravær, jf. nedenstående figur 1: Fraværspcent. Figuren viser blandt andet, at blandt elever med et fravær på 10 % og derover, der påbegyndte en ungdomsuddannelse inden for tre måneder efter afsluttet 9. klasse, havde 16 % afbrudt deres ungdomsuddannelse inden 1. marts (årgang 2011/12).

Figur 1: Fraværspcent

Kilde: Undervisningsministeriet

Ungeindsatsen kan derfor med fordel intensiveres i grundskolens 7., 8. og 9. klasse. For det første fordi det er et faktum, at en tidlig indsats – i form af investeringer i uddannelse – er mere effektiv, end interventioner senere i livet (Jensen & Jensen, 2005). For det andet fordi det kan understøtte overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. For det tredje fordi relationen og kontakten til den unge kan bibeholdes selvom om eventuelle foranstaltninger fra Center for Børne- og Ungeindsatsen (C-BUR) ophører.

April 2018 var der omkring 130 unge i grundskolens 7., 8. og 9. klasse, der havde et fravær på over 20%, heraf var der på de 65 unge indgivet en underretning til C-BUR.

Unge med over 20 % i fravær tilbydes i dag en sammenhængende indsats via Samarbejdsmodellen. Der foreligger en meget positiv evaluering af de unges oplevelse heraf. Evalueringen bygger på de unge, der indgik i projektets første fase: 30 unge med et skolefravær på mindst 20 % og hvor der forelå en underretning til C-BUR. Evalueringen er vedlagt i bilag: Rådgivningsnotat fra Type2Dialog/evaluering af samarbejdsmodellen, maj 2018. En nærmere beskrivelse af Samarbejdsmodellen findes i bilagets afsnit 3.

Tidlig ungeindsats: 7., 8. og 9. klasse

- Det anbefales, at den tidlige og forebyggende ungeindsats for aldersgruppen 13-15 år fortsætter i regi af samarbejdsmodellen

Ad 2) Unge der har behov for støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse og/eller til at komme i job

Målgruppen af unge, der har behov for støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse og/eller til at komme i job, er i nedenstående analyse opdelt i følgende afsnit:

- a) Unge ml. 16 og 24 år, der hverken er i gang med eller har afsluttet uddannelse
- b) Unge ml. 16 og 24 år, der er i gang med en uddannelse men som har behov for støtte til at gennemføre deres ungdomsuddannelse
- c) Unge ml. 25 og 30 år, der har behov for støtte til at gennemføre uddannelse og/eller komme i job

ad 2a) Unge ml. 16-24 år, der hverken er i gang med eller har afsluttet uddannelse

UU-Vejledningen har data¹ på alle unge ml. 16 og 24 år i Ballerup Kommune i forhold til om:

- De er i gang med en ungdomsuddannelse *eller*
- Har afsluttet en ungdomsuddannelse *eller*
- Hverken har afsluttet eller er i gang med en ungdomsuddannelse

I april 2018 var der i hovedtal 5025 unge mellem 16 og 24 år bosiddende i Ballerup Kommune. Fordelt i forhold til status vedr. ungdomsuddannelser viser data, at:

- 49 % var i gang med en ungdomsuddannelse, svarende til 2477 unge
- 33 % havde afsluttet en ungdomsuddannelse, svarende til 1671 unge
- 18 % havde hverken afsluttet eller var i gang med en ungdomsuddannelse, svarende til 877 unge

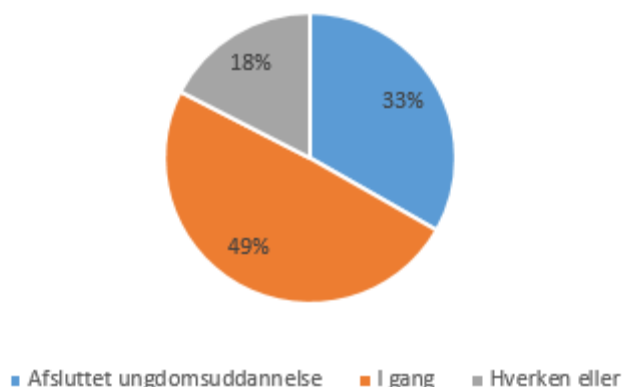
Dermed var 82 % af alle unge ml. 16 og 24 år bosiddende i Ballerup Kommune i april 2018 i gang med en ungdomsuddannelse eller havde afsluttet en ungdomsuddannelse. Fordelingen er illustreret i nedenstående figur 2.

¹ Data for UU-Vejledningen samt øvrig data i analysen er kun anvendt på aggregeret niveau

Figur 2: Den procentvise fordeling af 16-24 årige, der er i gang, har afsluttet ungdomsuddannelse eller hverken eller

16-24 årige, der er i gang eller har afsluttet ungdomsuddannelse

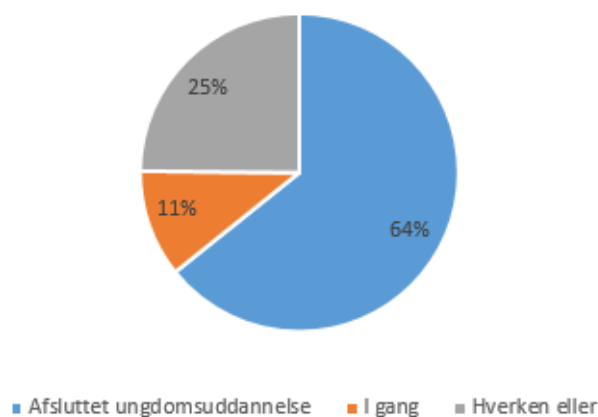
Frafald på ungdomsuddannelserne

Det er imidlertid ikke alle der starter på en ungdomsuddannelse, der også gennemfører en ungdomsuddannelse. Det varierer fra årgang til årgang, men i gennemsnit har 68 % af alle 24-årige bosiddende i Ballerup Kommune gennemført en ungdomsuddannelse. Det betyder omvendt, at der i gennemsnit per årgang er et frafald fra ungdomsuddannelser på 15 % blandt de unge, der påbegynder en ungdomsuddannelse i Ballerup Kommune.

Nedenstående figur 3 viser hvor mange 24-årige bosiddende i Ballerup Kommune, der april 2018 var i gang med uddannelse, havde afsluttet uddannelse eller som ikke som hverken var i job eller under uddannelse.

Figur 3: Den procentvise fordeling af 24 årige, der har afsluttet ungdomsuddannelse, er i gang eller hverken eller

24 årige, der har afsluttet ungdomsuddannelse

For at øge antallet af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, anbefales nedenstående:

Frafald fra ungdomsuddannelserne

- Det anbefales, at der etableres et tæt og forpligtende samarbejde med ungdomsuddannelserne vedr. fravær og frafald
- Det anbefales, at det sikres at flere unge påbegynder ungdomsuddannelse, der dels matcher kompetencer og ønsker hos den unge, dels matcher det som arbejdsmarkedet efterspørger. Det kan ske via: skolevejledere og UU-vejledning samt øget brug af en kombination ml. skole og praktik

Unge på kanten af uddannelse og job

Den relative høje frafaldsprocent fra ungdomsuddannelserne blandt unge i Ballerup Kommune afspejler sig i antallet af unge ml. 16 og 24 år, der hverken var i gang med eller har afsluttet en ungdomsuddannelse.

I april 2018 var det 877 unge, svarende til 17 % af alle unge mellem 16 og 24 år i Ballerup Kommune, der hverken var i gang med eller har afsluttet en ungdomsuddannelse.

En nærmere analyse af de 877 unge viser at:

473 af de unge er i gang med forberedende aktiviteter:

- 81 modtager Anden undervisning
- 310 er i job (ufaglært)
- 15 modtager kompetenceudviklende kurser
- 11 er på ophold i udlandet
- 12 er i praktik i ungevejledningen
- 44 er på Produktionsskole

404 af de unge er i gang med en midlertidig aktivitet:

- 241 er på offentlig forsørgelse – *primært uddannelseshjælp*
- 20 er på orlov, barsel, sygdom, værnepligt etc.
- 143 er under udredning/vejledning – *uoplyst status, privat forsørgelse etc.*

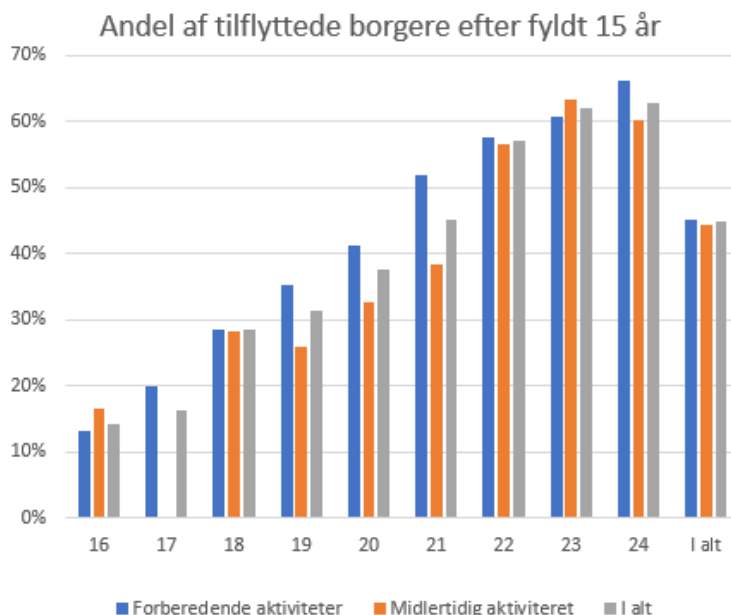
Overordnet er der tre forhold omkring de unge, der hverken er i gang med eller som har afsluttet en ungdomsuddannelse, som der skal tages højde for i organisationen og tilrettelæggelsen af den fremadrettede ungeindsats.

- *Tilflyttere*
45 % af de unge, der hverken er i gang med eller har afsluttet en ungdomsuddannelse, er flyttet til Ballerup Kommune efter de er fyldt 15 år, jf. nedenstående figur 4. Det vil sige, at knap 400 ud af de 877 unge, der hver-

ken er i gang med eller har afsluttet en ungdomsuddannelse, er tilflyttede borgere efter det fyldte 15. år.

Figur 4: Andel af tilflyttede borgere efter fyldt 15 år

Flyttemønsteret betyder, at en relativ stor del af de unge der er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i job, er unge som er flyttet til Ballerup efter de er fyldt 15 år.

Mange af de unge vil alt andet lige være unge, der er påbegyndt en ungdomsuddannelse, men som stopper igen. En effektiv ungeindsats fordrer derfor et tæt og forpligtende samarbejde med uddannelsesinstitutionerne særligt for unge, der flytter til Ballerup Kommune efter det fyldte 15. år.

Tilflyttere

- Det anbefales, at der sikres en rettidig indsats overfor tilflyttere uden tilknytning til ungdomsuddannelserne - og systematisk opfølgning ved løbende tilflytning

Det skal bemærkes, at nogle af tilflytterne kan være i ufaglært job.

- **Antallet af ufaglærte**

Ud af ungegruppen på de 877, der hverken er i gang med eller har afsluttet en ungdomsuddannelse, havde 310 unge, svarende til 35 %, et ufaglært job i april 2018. Et centralt spørgsmål er, om unge med et ufaglært job er i målgruppen for ungeindsatsen. På den ene side er de i job og er selvforsørgende. På den anden side har de som ufaglærte en relativ svag tilknytning til arbejdsmarkedet.

Unge i ufaglært job vurderes som udgangspunkt ikke at have behov for en sammenhængende ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. De anses derfor som udgangspunkt ikke for at være en del af den primære målgruppe for den sammenhængende ungeindsats.

Derimod kunne de unge i ufaglært job potentielt være interesseret i uddannelsesvejledning om, hvordan de kan få en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Styrket job- og uddannelsesvejledning

- Det anbefales, at de åbne tilbud om job-/uddannelsesvejledning styrkes/målrettes unge, der er i job og som ønsker en kompetencegivende uddannelse

- *De unge der hverken er i gang med eller som har afsluttet en ungdomsuddannelse, og som heller ikke er i job*

Gruppen af unge, der hverken er i gang med eller som har afsluttet en ungdomsuddannelse, og som heller ikke er i job, kan inddeles i to grupper:

- Unge der modtager støtte fra Ballerup Kommune til at komme i uddannelse og/eller job (320 unge ud af de 877 unge)
- Unge der hverken modtager ydelser eller indsatser fra Ballerup Kommune selvom de ikke er i job, har afsluttet uddannelse eller i gang med en uddannelse (247 unge ud af de 877 unge).

En del af forklaringen på, at der er relativt mange unge, der ikke modtager støtte og/eller ydelser selvom de hverken er i gang med, har afsluttet en ungdomsuddannelse eller er i job, kan skyldes flere forhold. Noget af forklaringen er datausikkerhed fra Undervisningsministeriets og UU-Vejledningens Ungedatabase. Nogle unge kan være registreret forkert eller UU-Vejledningen har ikke kunnet få kontakt med de pågældende unge. Ungeindsatsen kan derfor potentielt styrkes ved en tættere opfølgning over for unge, der ikke er i gang med en uddannelse og/eller ikke er i job.

Unge som hverken er i gang med eller har afsluttet uddannelse og som heller ikke er i job - og som desuagtet ikke modtager støtte fra Ballerup Kommune til at få uddannelse og/eller komme i job

- Det anbefales, at der etableres en dataunderstøttet opfølgning på alle unge i målgruppen, herunder især unge der hverken har en tilknytning til ungdomsuddannelserne, arbejdsmarkedet eller Ballerup Kommune. Opfølgningen skal desuden datamæssigt understøtte kritiske snitfladeproblematikker.
- Det anbefales, at UU's opfølgningspligt overfor denne målgruppe sker i et tæt samarbejde med C-BUR og/eller C-ARB

Ad 2 b) Unge ml. 16 og 24 år der er i gang med en ungdomsuddannelse men som har behov for støtte til at gennemføre uddannelse

Center for Børne- og ungerådgivningen (C-BUR)

I april 2018 var der i Børne- og Ungerådgivningen 195 unge ml. 16 og 18 år (23 år, hvis de modtager efterværn), der var i gang med en ungdomsuddannelse men som har behov for støtte til at gennemføre deres ungdomsuddannelse.

Center for Social og Sundhed (C-SS) og Center for Arbejdsmarkedet (C-ARB)

Unge over 18 år, der er i gang med en ungdomsuddannelse, vil som udgangspunkt ikke modtage ydelser eller indsatser fra C-SS og/eller C-ARB. Undtaget herfra er unge på STU, EGU og KUU samt fra 2019 Forbedrende Grunduddannelse (FGU). I april 2018 var der 60 unge ml. 16 og 24 år, der var i gang med en STU, Erhvervsgrunduddannelse (EGU) eller Kombineret ungdomsuddannelse (KUU).

Derudover vurderer C-SS, at der er omkring 10 unge over 18 år der i gennemsnit uanset alder modtager støtte fra C-SS til at gennemføre deres ungdomsuddannelse.

Det er vurderingen, at hovedparten af disse unge også vil profitere af en tværgående og koordinerende ungeindsats, hvor der udvikles og koordineres indsatser på tværs af det socialfaglige område, UU-vejledningen, PPR, skole/uddannelsesinstitution, psykiatri, misbrugsbehandling, sundhedsområdet, fritidsliv og indsatser fra arbejdsmarkedsområdet.

Ad 2c) Unge ml. 25-30 år der har behov for støtte til at gennemføre uddannelser og/ eller komme i job

Unge ml. 25-30 år kan opdeles i tre grupper:

- Aktivitetsparate unge: borgere med andre problemer end blot ikke at være i uddannelse eller job (60 unge)
- Uddannelsesparate: borgere der inden for 1 år forventes at kunne mestre uddannelse eller job (50 Unge)
- Åbenlys uddannelsesparat: borgere der er klar til uddannelse eller job (10 unge)

De aktivitetsparate unge vurderes alle at være i målgruppen for ungeindsatsen. De har alle behov for en længere indsats før de er uddannelsesparate og kan påbegynde en målrettet indsats mod at komme i ungdomsuddannelse og/eller job.

For at skabe kontinuitet og værdi for de unge aktivitetsparate, vil de fortsat være omfattet af ungeindsatsen også på det tidspunkt, hvor de vurderes uddannelsesparate.

De uddannelsesparate og de åbenlys uddannelsesparate vil som udgangspunkt ikke være omfattet af ungeindsatsen. De vil i højere grad have behov for en målrettet beskæftigelses- og uddannelsesindsats. Dog vil det være en konkret vurdering om hvorvidt en uddannelsesparat ung vil have behov for en tværgående og koordinere indsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

Ballerup Kommune er frikommune, og der er iværksat forsøg med samarbejdsmodellen om at skabe en sammenhængende familieindsats – En Plan. Målgruppen herfor er bl.a. de aktivitetsparate unge, der har børn ml. 0 og 15 år. I det omfang en ung både er omfattet af familieindsatsen og ungeindsatsen, vil familieindsatsen træde i stedet for ungeindsatsen. Familieindsatsen samler alle delindsatser i en

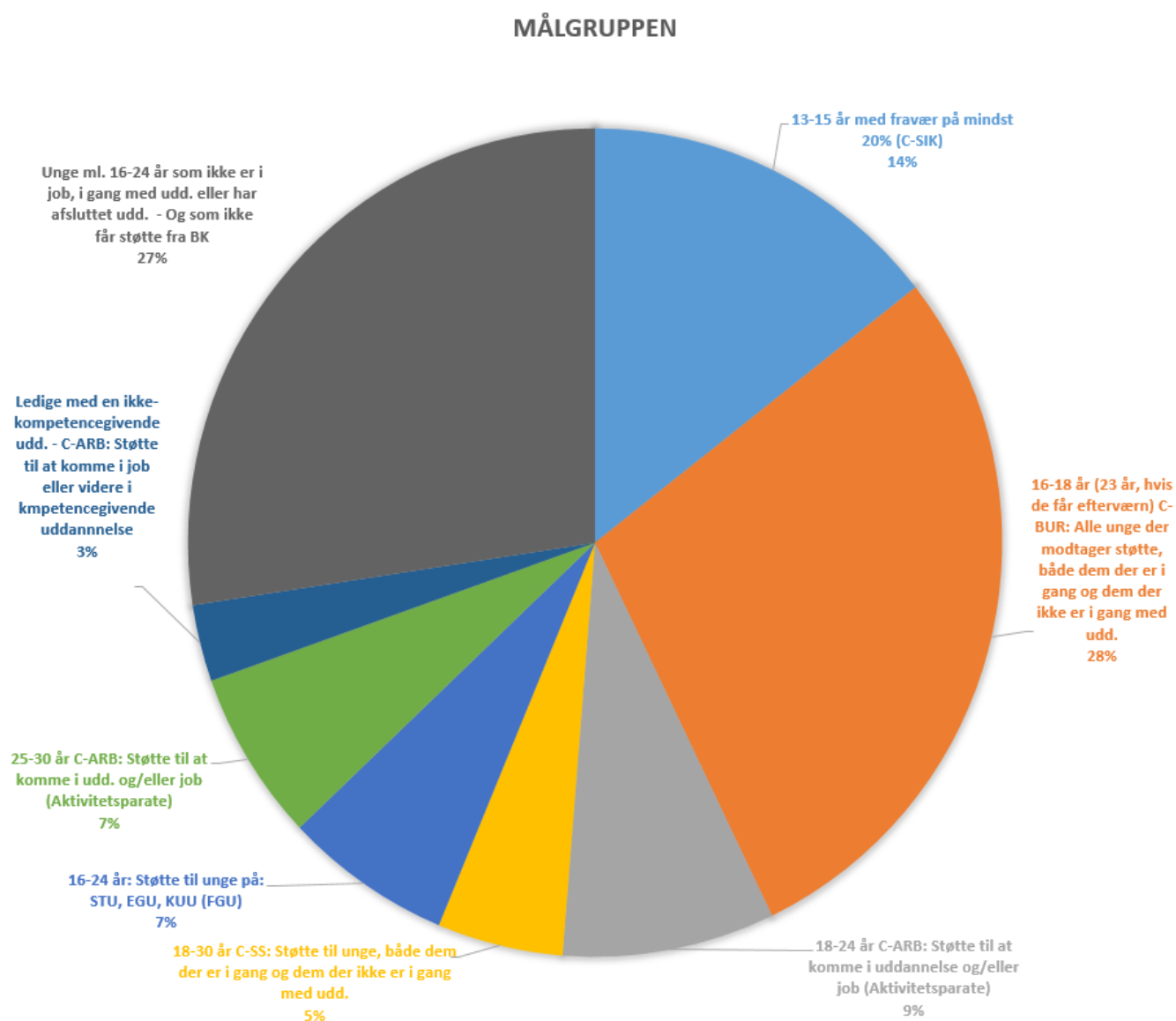
samlet plan for familien, herunder en sammenhængende ungeindsats.

Ad 3) Unge ledige der har afsluttet en ikke-kompetencegivende ungdomsuddannelse

Ledige unge der har gennemført en ikke-kompetencegivende ungdomsuddannelse (gymnasial, STU, EGU eller KUU) og som ikke er kommet videre i kompetencegivende ungdomsuddannelse eller job, vurderes at have relativt svært ved at etablere en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. De vurderes derfor at have behov for en sammenhængende ungeindsats, der kan støtte dem i at gennemføre en kompetencegivende uddannelse og/eller til at komme i job.

1.2 Samlet oversigt over fordelingen af unge intern i målgruppen

Den procentvise fordeling mellem de forskellige ungegrupper i målgruppen, er illustreret i nedenstående figur 5.

Figur 5: Oversigt over hvordan den samlede målgruppe på 1049 unge april 2018 fordeler sig

Det skal bemærkes, at ligesom det samlede antal unge i målgruppen varierer over tid, vil fordelingen mellem de forskellige ungegrupper også variere over tid. Figuren er et øjebliksbillede april 2018, der kan give et grundlag til vurdering af, hvordan ungeindsatsen skal tilrettelægges.

Desuden skal det understreges, at unge der som udgangspunkt ikke er omfattet af målgruppen, men som måtte have et behov for det, vil ud fra en faglig vurdering også blive omfattet af målgruppen.

Det skal endvidere bemærkes, at nogle af de unge modtager tilbud og indsats fra flere centre på samme tid. Det betyder ikke, at de tæller dobbelt. De indgår i den gruppe, hvor de har deres hovedindsats.

I forhold til snitfladeproblemstillinger, er et opmærksomhedspunkt, at fordi der sker betydelige skift i muligheder, rettigheder og pligter i alderen 13-30 år, herunder særligt fra grundskole til ungdomsuddannelse og fra ung til voksen, vil disse klassiske organisatoriske og lovgivningsmæssige snitflader afstedkomme et behov for at skabe sammenhæng i ungeindsatsen.

Men behovet for tværfaglige indsats fra flere fagområder vil være mindst ligeså stort for unge ml. 13-18 år og for unge ml. 18 år og 30 år. Behovet for kontinuitet og sammenhæng i indsatsen kan således ikke kun henføres til tidspunktet omkring det 18. år eller i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse.

2. HVEM ER DE UNGE I MÅLGRUPPEN FOR DEN SAMMENHÆNGENDE UNGEINDSATS?

Hvem er de unge på kanten af det danske samfund? Det er titlen på en stor undersøgelse fra Center for Ungdomsforskning². Det unikke ved undersøgelsen er, at den afdækker viden om unge på kanten ud fra et tværgående sigte, hvor man ser på de udsatte unge som personer med sammensatte problemer, som i høj grad væver sig sammen i det levede liv.

Center for Ungdomsforskning beskriver målgruppen som værende sammensat af unge med forskellige grader af faglige, sociale og personlige udfordringer og varierende grader af afklaring om egne fremtidsmuligheder og valg. Desuagtet vil stort set alle unge gerne have en uddannelse og et arbejde. Men de unge på kantens handlerum og forudsætninger for at realisere sådanne forestiller og drømme er udfordret. For mange fører det til nederlag og negative forandringer.

Dertil kommer, at mange af de unge på kanten af samfundet har en lang historik med kontakt til de offentlige hjælpesystemer. Mødet med 'systemet' opleves ofte negativt, og mange af de unge er 'forandringstrætte', hvorfor kontakten til de offentlige systemer er ustabil og sporadisk (Rådet for Socialt Udsatte 2013).

Det centrale spørgsmål er derfor: Hvordan understøtter 'systemet' bedst de unges drømme om uddannelse og job?

---

² "Hvem er de unge på kanten af det danske samfund? Om hverdagsliv, ungdomskultur og indsats der gør en positiv forskel", Noemi Katznelson, Helene Elisabeth Dam Jørgensen og Niels Ulrik Sørensen, Center for Ungdomsforskning, 2015

Center for Ungdomsforskning har identificeret, at de unge overordnet anvender tre forskellige strategier til at navigere igennem deres ungdomsår.

Tre forskellige strategier:

1. Jeg-klarer-mig-selv-strategien – *dækker over deres udfordringer og forventer ikke at hjælp*
2. Isolations-strategien – *vender udfordringer indad og får først hjælp når systemet finder dem*
3. Værdi-strategien – *retter opmærksomheden udad og fokuserer i stedet på samfundsansvar*

Fælles for de unge er, at de ikke kan få struktur på deres hverdag. Dagene flyder sammen og dag bliver til nat. Tæt koblet til manglen på struktur er brugen af rusmidler. Mange af de unge oplever, at deres misbrug har magten over dem samtidig med, at de oplever det som en barriere i forhold til at kunne få et mere 'normalt' liv. Stort set alle unge på kanten bruger de sociale medier, særligt Facebook. For nogle er de sociale medier adgangen til netværk, aftaler og begivenheder. For andre er det selvfremsstillingen, der fylder meget i deres hverdag.

På tværs af disse spor er der et tema omkring relationer. Det generelle billede er, at de unge i høj grad ønsker og savner stærke relationer og netværk. Hverdagsliv og ungdomsliv på kanten består derfor af et udfordrende og krævende balancearbejde. Et balancearbejde mellem den yderste marginalisering og social eksklusion på den ene side og på den anden side forskellige former af noget, der ligner 'normalitet'.

2.1 Udfordringer: Misbrug, psykiske lidelser, kriminalitet og hjemløshed

Nedenfor følger en beskrivelse af nogle af de forskellige udfordringer, som de unge kæmper med. Ikke for at give et fuldstændigt billede af de unge i målgruppen, men for at give et indblik i omfanget heraf.

Unge med misbrug

Der findes ingen danske undersøgelser, som præcist viser, hvor mange unge i Danmark der har rusmiddelproblematikker, men der er udarbejdet forskellige estimater. Center for Rusmiddelforskning har, med udgangspunkt i det samlede antal unge i alderen 15-25 år (ca. 796.000 unge), estimeret, at der samlet set er ca. 50.-55.000 unge i alderen 15-24 år, der har problemer med rusmidler. Det svarer til at hver 12. ung i alderen 15 til 24 år har et behandlingskrævende misbrug af stoffer eller alkohol. Disse unge kan opdeles i to grupper. Den ene gruppe har en omfattende brug af rusmidler i form af daglig eller næsten daglig brug og den anden gruppe har et lidt mindre brug end første gruppe, men stadig i et omfang, hvor de unge giver udtryk for at brugen af rusmidler går ud over deres hverdag.

I forhold til unge i Ballerup Kommune er et meget forsigtigt estimat er, at omkring 400 unge ml. 15 og 24 år har problemer med rusmidler. Datamæssigt er det vanskeligt at opgøre dels fordi rusmiddelbehandling kan være anonym, dels fordi ikke alle modtager behandling. Desuagtet er undersøgelsen en indikator på, at en relativ stor andel af unge med behov for støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i job, har brug for en tværfaglig indsats, hvori misbrugsbehandling indgår.

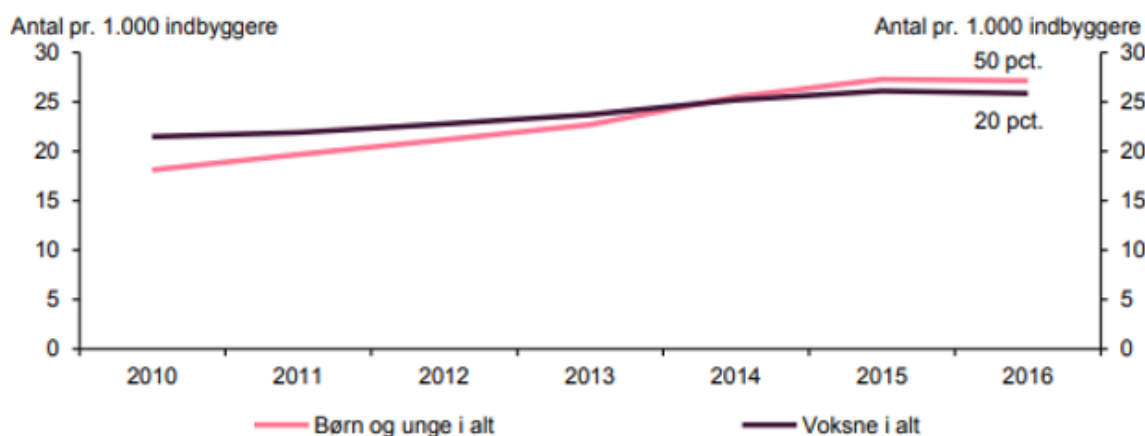
Unge i kontakt med psykiatrien

Unge med kontakt til psykiatrien er stigende. Over perioden 2010-2016 er antallet af patienter med kontakt til et af de psykiatriske sygehuse steget med næsten 30 %, svarende til en stigning på knap 5% årligt.

Stigningen er mindre i voksenpsykiatrien end i børne- og ungdomspsykiatrien. I 2016 var der i alt 33.600 børn og unge og 115.600 voksne med kontakt til psykiatriske sygehuse, jf. nedenstående figur 6.

Figur 6: Udviklingen i antal patienter med kontakt til psykiatriske sygehuse, 2010-2016

Kilde: Sundheds- og Ældreministeriet. Indblik i psykiatrien på tværs af regioner og kommuner. 2018

Kriminalitet

I de senere år er ungdomskriminaliteten for unge under 18 år faldet markant i Danmark (Justitsministeriets Forskningskontor 2016; Balvig 2011). Samme tendens ses i Ballerup Kommune.

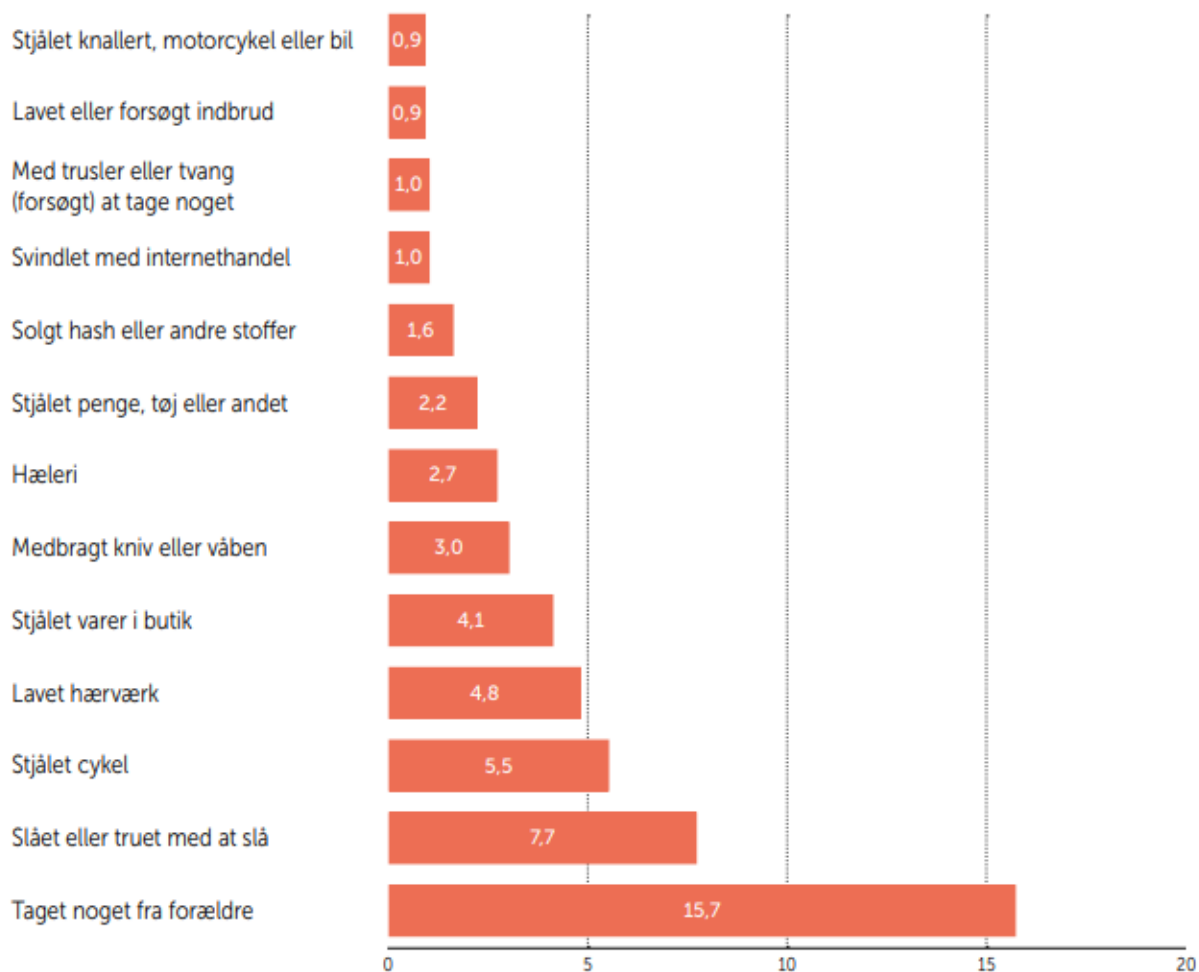
Mere end 95 % af de unge har *ikke* været involveret i de kriminalitetsformer, der er listet i nedenstående figur 7.

Statistikken domineres altovervejende af unge, der har taget noget fra deres forældre. Ses der bort at tage fra sine forældre, er vold eller trusler hyppigst forekommende. 7,7 % af de unge har slået eller truet med at slå inden for de sidste 12 måneder. Mønsteret i kriminalitetsformer på landsplan, er det samme mønster som er kendetegnede for unge lovovertrædere i Ballerup Kommune.

Figur 7: Andelen af 12-25 årige, der har begået nedenstående kriminalitetsformer inden for de seneste 12 måneder (i procent)

Andelen af 12-25-årige, der har begået nedenstående kriminalitetsformer inden for de seneste 12 måneder. I procent.

Kilde: Profilundersøgelsen, Skolesundhed.dk

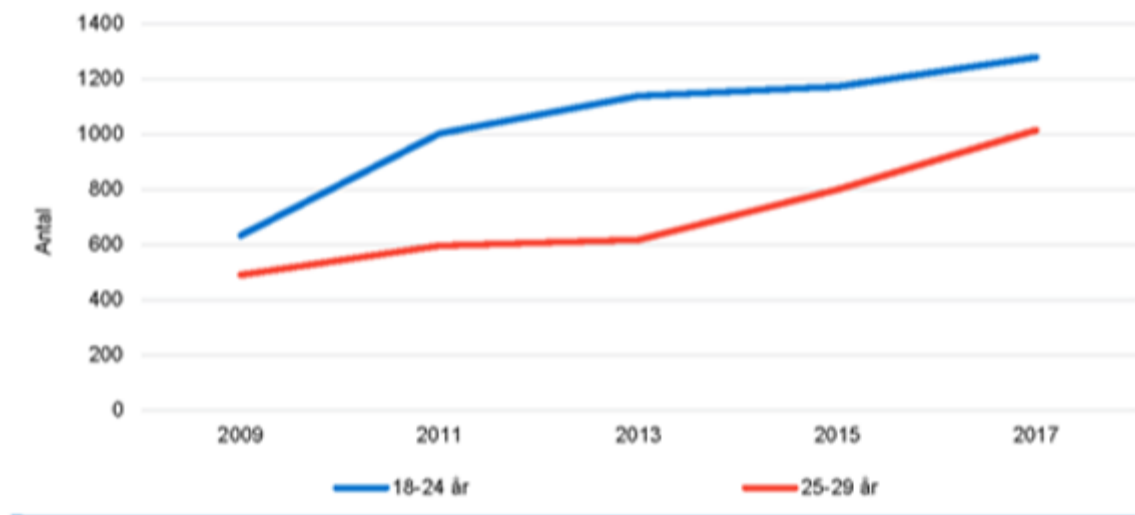
Det må formodes, at kriminaliteten blandt unge er ved at antage nye former, blandt andet i kraft af samfundets digitalisering.

Unge hjemløse

Der er ved 2017-kortlægningen sket en stigning i antallet af hjemløse unge, og der ved fortsætter den kraftige stigning i antallet af hjemløse unge. I nedenstående figur 8 ses udviklingen i antallet af unge hjemløse.

Figur 8: Udviklingen af antallet af unge hjemløse

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for velfærd

Ved kortlægningen i 2017 er der registeret 1.278 hjemløse mellem 18 og 24 år, hvilket er en stigning på 9 pct. siden 2015, hvor der var 1.172 hjemløse mellem 18 og 24 år. Ved kortlægningen i 2009 var der 633 hjemløse 18-24-årige, og der er således sket mere end en fordobling i antallet af hjemløse i denne aldergruppe siden 2017.

Der er også sket en fortsat stigning i antallet af hjemløse borgere mellem 25 og 29 år. I 2017 var der registeret 1.014 hjemløse 25-29 årige, sammenholdt med 799 hjemløse 25-29 årige i 2015.

Omkring 74 % af de unge hjemløse 18-24 årige har mindst en psykisk lidelse, et misbrug eller en kombination af begge.

I 2015 til 2017 var antallet af hjemløse i Ballerup Kommune steget fra 43 personer til 79 personer, svarende til en stigning på 83,7 %. Ud af de 79 hjemløse, var de 25 unge hjemløse under 30 år.

3. TILBUD OG INDSATSER TIL UNGE

På nationalt plan er det vanskeligt at få et samlet overblik over tilbud og indsatser rettet mod unge. Feltets kompleksitet skyldes ikke mindst, at der er forskellige typer og kombinationer af målsætninger og målgrupper i spil (misbrug, psykiske lidelser etc.).

Center for Ungdomsforskning peger på, at der i helikopterperspektiv tegner sig et billede af, at der er mange forskellige tilbud til de unge, men at de enkelte tilbud primært er rettet mod bestemte behov. De unge på kanten bevæger sig ind og ud af de forskellige indsatser. Unge er ikke enten misbruger eller hjemløse, det kan være både og. Det resulterer i et kludetæppe af tilbud, som samlet set ikke nødvendigvis skaber positive forandringer for den unge.

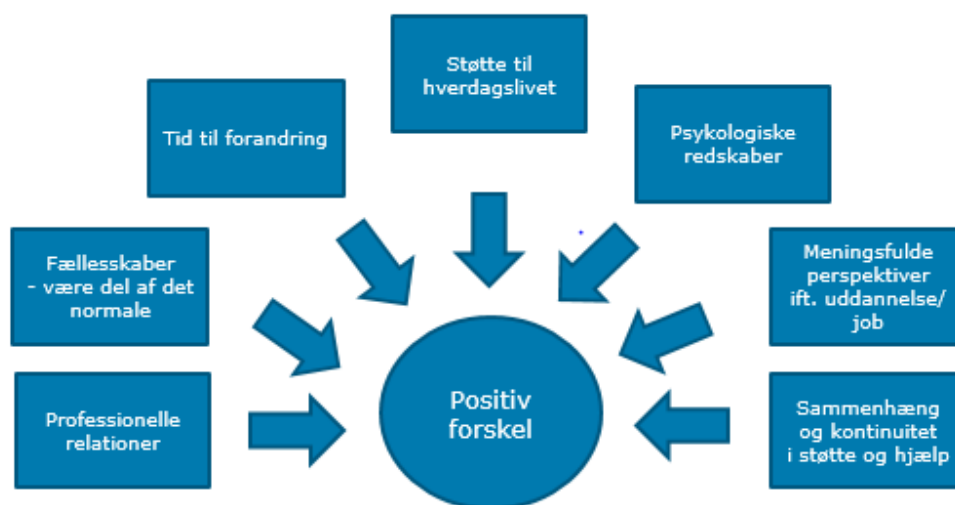

Center for Ungdomsforskning har spurgt de unge, hvad der ses som afgørende faktorer for positive forandringer. Der kan være faktorer af mere bagvedliggende karakter, så som samarbejde, systematik osv. der ikke indfanges af analysen. De faktorer som de unge selv fremhæver, som har størst indflydelse på en positive forandringer i deres liv, er illustreret i nedenstående figur 9.

Figur 9: Hvad gør en forskel for de unge på kanten af samfundet?

Hvad gør en forskel for de unge på kanten af samfundet?

- Noemi Katznelson, Helene Elisabeth Dam Jørgensen, Niels Ulrik Sørensen

Kilde: Center for Ungdomsforskning, *Hvem er de unge på kanten af det danske samfund?* (2015)

Figuren skal forstås sådan, at alle elementer kan spille en rolle for alle unge, men i varierende grad. Afgørende for at skabe positive forandringer er, at de enkelte elementer kan sammensættes, så det netop matcher behovet hos den enkelte unge. En effektiv ungeindsats skal således tage afsæt i en fleksibel og varieret tilbudsvifte.

Selvom alle elementer i større eller mindre grad for den enkelte unge kan være det, der gør en positiv forskel, er der en enkelt faktor, som næsten alle unge peger på som mest afgørende for oplevelsen af positive forandringer i deres liv. Det er relationerne til de professionelle. Savnet og længslen efter en familie og velfungerende voksenrelationer er omfattende for mange trods det, at flere har relationer i familien.

I forlængelse af relationerne til de professionelle fylder også kontakten til andre unge og det at opleve, at komme i berøring med den del af det 'normale' ungdomsliv, som handler om at indgå i fællesskaber med andre unge. Fælles karakteristika for målgruppen er, at de ikke positivt bliver integreret i hverken uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet, i forenings- og fritidslivet eller i bredere forstand i samfundet.

Derfor afhænger effekten af de enkelte tilbud ikke kun af indholdet eller formålet med tilbuddet. Det handler i lige så høj grad om det forhold, at der med tilbuddet følger en relation, der kan få afgørende betydning for positive forandringer i den unges liv. Længslen efter relationer kommer også til udtryk ved, at de unge længes

efter at møde andre unge i samme situation som dem selv, ligesom de også efterspørger 'normale' venner.

Tid til forandring fremhæves også som en faktor. Nogle unge føler sig presset til eksempelvis uddannelse før de er parate til det. Mange af de unge kæmper med så massive problemer, at det kræver en langvarig indsats, før de oplever en egentlig forbedret livssituation.

Støtte i hverdagslivet er for mange unge centralt. Det handler både om fysiske rammer, og om at etablere en stabil hverdag. Hverdagslivet handler på sin vis også om livsduelighed. Det helt gennemgående er i den forbindelse, at det at være i gang med noget – uanset om det er et tilbud, uddannelse eller arbejde, i sig selv er strukturerende for de unges liv.

Psykologiske redskaber opleves også som afgørende for at deres situation forandres. Mange af de unge har oplevet nederlag i skolen og i uddannelsessystemet. Afgørende er, at der er tid til at få styr på helt åbenlyse barrierer for deltagelse i uddannelse og arbejde inden den unge starter på noget.

Meningsfulde uddannelses- og arbejdspektiver er for nogle unge vigtige horisonter for, hvad de ønsker for deres liv, og hvad nogle af dem forsøger at handle efter. For andre kan mødet med det ordinære uddannelsessystem og arbejdsmarkedet føre store udfordringer med sig og på mange måder i højere grad fremme en negativ forandring snarere end en positiv.

Sammenhæng og kontinuitet er også en central faktor, der sætter fokus på en tværgående pointe, der kobler sig til de mange forskellige indsatser overfor unge på kanten. Jf. ovenstående er feltet i høj grad præget af en opsplitning af både tid og indhold i støttesystemerne og forskellige indsatser, der hver for sig kan føre til positive forandringer. Men samlet set kan det også føre til muligheden for brudte og usammenhængende forløb for unge.

Det er meningsfuldt at skelne mellem et horisontalt samarbejde og et vertikalt samarbejde. Det horisontale er det, der har fokus på sagsbehandlerens koordinerende funktion. Det vertikale samarbejde, er samarbejde, overgange og kontinuitet mellem de sammenhængende de unge indgår i over tid. De unge efterspørger i høj grad kontinuitet og sammenhæng i og imellem indsatserne. Flere af de unge beskriver frygten for at ryge ud over kanten, når de sendes videre til den næste indsats.

Komplekse problemstillinger spiller ind i komplekse systemer. Derfor er der brug for løsninger, der giver de unge en sammenhængende hjælp på tværs af de problemer og udfordringer, de har.

3.1 Ballerup Kommunes tilbud og indsatser til unge

Ballerup Kommunes tilbud og indsatser målrettet unge har overordnet til formål at understøtte en sammenhæng i overgangen fra ung til voksen, og sikre at der er fokus på den bedst mulige støtte til den unge i forhold til nedenstående mål:

- Etablering og fastholdelse af egen bolig
- Påbegyndelse og fastholdelse af uddannelse eller beskæftigelse.
- Hverdagslivet - kontakt til og støtte fra den unges netværk, fritidsaktiviteter, parforhold, familieliv m.v.
- Afledte barrierer, fx økonomisk vejledning, praktisk hjælp m.v.

Viften af tilbud og indsatser til unge er forankret i de fire velfærdscentre og har lov-hjemmel i de forskellige lovgivninger på uddannelses-, beskæftigelses- og social-området. Nedenfor er en kort beskrivelse af tilbudsviften til unge i Ballerup Kommune, som den ser ud i dag.

Center for Skoler, Institutioner og Kultur

Alle børn og unge i Ballerup Kommune registreres og følges i deres fremmøde på skolen. En tidlig og hurtig opfølgning skal sikre, at alle kommer i skole hver dag og bliver en del af læringsfællesskabet i skolen. Når indsatserne ikke rækker, kan skolen bringe indsatser som fx enkeltmandsundervisning i spil. Opgaven er vedvarende at få den unge videre i et uddannelsesforløb.

For at sikre viden om job, beskæftigelse og uddannelsesforløb gennemføres læringsforløb i 'Uddannelse og Job' i grundskolen. I Ballerups folkeskoler er der fra 1.8 2018 ansat skole- og uddannelsesvejledere, som forestår forløbene, introducerer de unge til ungdomsuddannelserne og sikrer en rådgivning ift. uddannelsesvalg. Indsatserne spiller sammen med uddannelsesvejledningen ved Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU). De elever, som ikke erklæres uddannelsesparate i 8. klasse, får individuel vejledning ved UU.

Folkeskolelovens § 9, stk. 3 rummer desuden mulighed for at skolens leder med inddragelse af UU kan tilbyde eleverne i 6.-9. klasse, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner. Folkeskolelovens § 9, stk. 4 giver skolelederen mulighed for med inddragelse af UU at tilbyde elever med særligt behov undervisningsforløb i 8. og 9. klasse, hvor praktisk og teoretisk indhold kombineres i en undervisning, der både kan finde sted på og uden for skolen. Forløbene kan kombineres med introduktion til ungdomsuddannelserne i 8. klasse og brobygning i 9. klasse.

Skolerne kan på flere måder sikre læringsmiljøer med særlige indsatser eller tilbud, som støtter de elever, som har brug for det. Det er fx turboforløb og strukturerede indsatser, hvor viden fra specialskolerne bringes ind i almenområdet. Hovedpointen er, at indsatserne foregår som en integreret del af skolens virke og hverdag, hvor opgaven er at sikre læring, udvikling og trivsel for alle børn og unge - til forskel fra segregerede tilbud til enkelt elever.

Hver skole har et ressourcecenter, der sikrer koordinerede indsatser i fællesskaberne.

Hvis der skal mere end 9 timers støtte til eller en specialskoleplads, søges der herom hos et centralt visitationsudvalg, der vurderer sagen og bevilger støtten/specialskolepladsen.

I klubberne foregår et omfattende arbejde med unges trivsel og læring. Klubberne løser flere opgaver i samarbejde med skolerne fx indsatser for unge, der midlertidigt har brug for læring andre steder end i skolens fællesskab.

Klubberne har et omfattende opsøgende arbejde på gadeplan, ligesom klubberne er et værested for både velfungerende unge, men i særlig grad også for udsatte unge med psykiske problemer, ensomhed, social udsathed eller kriminalitet. Klubbernes medarbejdere fungerer ligeledes som mentorer eller rådgivere for særligt udsatte unge.

Center for Børne- og Ungerådgivning

Center for Børne- og Ungerådgivning arbejder med hjemmel i Lov om social service kapitel 11. Formålet er at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov, for

derigennem at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Tilbudsviften i Center for Børne- og Ungerådgivning rummer tilbud til unge, der har problemer med ensomhed, fravær, psykiske vanskeligheder, familiemæssige problemer, social udsathed, kriminalitet m.v. Afhængigt af problemernes karakter og omfang er indsætterne individrettet eller gruppebaseret. Der er mulighed for, at de unge og/eller deres familier kan henvende sig anonymt, de kan blive henvist og der er ligeledes opsøgende arbejde.

Størstedelen af indsætterne i tilbudsviften er interne tilbud, mens der tilkøbes indsætser fra private leverandører ved behov for specialiserede indsætser, som ikke kan rummes i egne tilbud. Det kan være døgnanbringelser, kontaktpersoner, familiebehandling m.v.

Center for Børne- og Ungerådgivning har i forhold til unge formaliserede samarbejder med Politiet m.fl.

Samarbejde ml. Center for Børne- og Ungerådgivning og Center for Arbejdsmarked:

Der samarbejdes mellem centrene om Lov om aktiv beskæftigelse (§ 75b) for 15-17 årige. Målet er at stabilisere den unge i en struktureret hverdag. Der foregår gennem arbejdet med uddannelsesplanen for at få den unge ind i et ungdomsmiljø og klar til at deltage i et fællesskab med unge. Forløbene skal være fleksible, justeres løbende, og følges tæt. Der arbejdes med "blød start" og at øge krav og forventninger undervejs.

Center for Arbejdsmarked

Center for Arbejdsmarked har en vifte af tilbud, der kan iværksættes og er lovmæssigt forankret i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og kan gives de unge mellem 16-30 år. Generelt er der tale om tilbud, der tager udgangspunkt i konkrete målgrupper som iværksættes på baggrund af individuelle vurderinger på baggrund af borgerens specifikke udfordringer og ønsker og tilpasses disse.

Tilbuddene leveres både fra interne og fra eksterne aktører ligesom de er mangeartede og dækker i korte træk over en række individuelle og gruppebaserede job og -uddannelsesvejledningsforløb med fokus på personlig udvikling, sundhed og social understøttelse for arbejds- og livsduelige borgere.

Derudover rækker tilbudsviften sig over en job og uddannelsesrettede nytteindsats, brobygning til uddannelse med uddannelsesafklaring på erhvervsskoler eller på virksomhederne samt forberedende voksen undervisning dansk og matematik.

Ydermere arbejdes med virksomhedspraktikker og løntilskud, herunder med mulighed for at bevilge virksomhedsmentor i selve virksomheden eller anden mentor med fokus på tæt opfølgning på virksomheden. Mentor anvendes desuden til fastholdelse i uddannelse, som støtte ved udskrivning fra psykiatrien eller som forberedende indsats med støtte til helbredsafklaring indtil den unge er klar til at indgå i ovennævnte forløb.

Center for Social og Sundhed

Center for Social og Sundhed har en vifte af tilbud til borgere over 18 år, der kan iværksættes og er lovmæssigt forankret i Sundhedsloven og Serviceloven. Generelt er der tale om tilbud, der tager udgangspunkt i konkrete målgrupper og valg af tilbud sker på baggrund af borgerens specifikke udfordringer og ønsker og tilpasses disse. Tilbuddene er mangeartede og dækker i korte træk over hjemmevejledning, botilbud i kortere eller længerevarende periode, tilbud om beskyttet beskæftigelse

og social og samværstilbud, ledsagelse, særlige hjælperordninger og aflastningsophold af kortere varighed. Dertil kommer tilbud inden for misbrugsområdet, som er forankret i Brydehuset, men dækker over både ambulante tilbud og boophold. Der benyttes dels tilbud internt i kommunen og eksternt over hele landet, idet fokus er på borgerens udfordringer og ønsker og hurtig indsats.

I Fronten varetages opsøgende arbejde, råd og vejledning og tilbydes kortere forløb med vejledning og støtte. I Fronten kan der iværksættes den nødvendige støtte inden for ganske kort tid, hvilket betyder hurtig specifik indsats.

I Ballerup Kommune findes endvidere klubtilbud for psykisk sårbare og fysisk og kognitivt udfordrede. I Sundhedshuset findes en række tilbud der ikke kun gælder unge, men alle borgere over 18 år i Ballerup Kommune eks. sundhedssamtaler, diætist og sundheds- og livsstilscafeer. Dertil kommer de tilbud, der er forankret under hjemmeplejen som udover almindelig hjemmehjælp også dækker over aktivitet og træning og hjælpemidler.

3.2 Vurdering af Ballerup Kommunes tilbud og indsatser til unge

Med afsæt i Center for Ungdomsforskningens undersøgelse "Hvem er de unge på kanten af det danske samfund" og Ballerup Kommunes samlede tilbud og indsatser til unge, har arbejdsgruppen bestående af medarbejdere og ledere fra de fire velfærdscentre analyseret og vurderet de tilbud og indsatser, som Ballerup Kommune tilbyder unge, der er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i job.

Overordnet er det arbejdsgruppens vurdering, at tilbudsviften i Ballerup Kommune er varieret i både tilbud og tilgang således, at de unge kan tilbydes individuelt tilpassede løsninger, der kan understøtte dem i uddannelse og/eller job.

Opmærksomheden rettes i højere grad mod, at det er afgørende, at der i arbejdet med tilbudsviften/udviklingen af støtten til den enkelte unge sikres sammenhænge mellem de forskellige indsatser og at de fagprofessionelle omkring de unge arbejder/taler sammen. Ligesom der er behov for at se forskellige tilbud og indsatser i en sammenhæng, der understøtter de unges livsmestring: evnen til at mestre alle de krav, udfordringer og beslutninger, som hører med til at blive voksen.

På baggrund heraf er det arbejdsgruppens vurdering, at der i forhold til tilbudsviften er:

- ❖ Behov for udvikling af tilbud, der styrker den unges mulighed for at deltage i uddannelses-, arbejds-, og sociale fællesskaber
- ❖ Behov for udvikling af tilbud, der inddrager den unges private netværk og/eller civilsamfundet
- ❖ Behov for udvikling af skoletilbud, der placerer sig imellem de specialiserede skoletilbud og det almene skoletilbud
- ❖ Behov for udvikling af nye typer tilbud, der matcher nutidens unges behov og ønsker

Udvikling og justering af tilbudsviften

- Det anbefales, at tilbudsviften analyseres, udvikles og justeres ud fra et perspektiv om, at unge skal støttes i at indgå i fællesskaber og etablere betydningsfulde relationer, få selvværd og handlekraft, få styr hverdagen og få rum og støtte på vejen til målet
- Iværksætte evidensbaserede indsatser, der skal understøtte vejen til målet (progressionsmål og indsatser)

Det er desuden arbejdsgruppens vurdering, at ungeindsatsen kan styrkes ved at:

- Vi skal blive bedre til at møde de unge i øjenhøjde – og give en forebyggende og rettidig indsats
- Vi skal have et fælles ungesyn/menneskesyn på tværs af organisationen
- Vi skal blive bedre til at samarbejde på tværs af organisationen
- Vi skal blive bedre til at se/skabe løsninger/indsatser på tværs – udvikling af kreative indsatser, der matcher den enkelte unge
- Leverandørerne skal blive bedre til at samarbejde på tværs af fagområder
- Vi skal sikre at leverandørerne har den samme tilgang og indstilling i mødet med de unge

I forhold til arbejdsgruppens vurdering af, hvordan de fagprofessionelle kan blive bedre til at møde de unge i øjenhøjde og skabe indsatser på tværs af fagområder, anbefales det, at der iværksættes et kompetenceudviklingsforløb, der understøtter mødet og samarbejdet med den unge, men også samarbejdet mellem fagprofessionelle på tværs af fagområder internt såvel som i dialogen med eksterne leverandører.

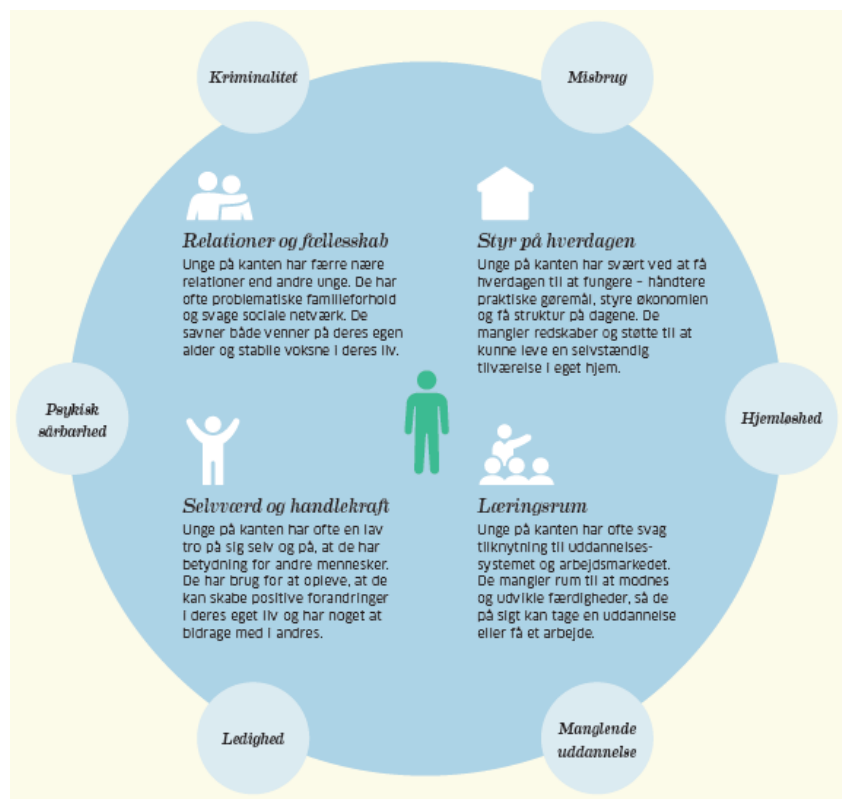
Kompetenceudvikling

- Det anbefales, at der iværksættes et kompetenceudviklingsforløb, der understøtter mødet og samarbejdet med den unge, men også samarbejdet mellem fagprofessionelle på tværs af fagområder internt såvel som i dialogen med eksterne leverandører

Arbejdsgruppens vurdering af Ballerup Kommunes udvikling og justering af tilbudsviften til unge ligger i tråd med, hvad flere forskningsrapporter og undersøgelser inden for de sidste par år peger på. Tænketaenken Mandag Morgen har samlet nogle af de væsentligste rapporter og undersøgelser i oplægget "Unge på kanten – sammen om nye løsninger". I oplægget konkluderes der sammenfattende, at der er fire kerneproblemstillinger for udsatte unge, som har stor betydning for hvordan unge mestrer deres liv. De fire kerneproblemstillinger er illustreret i nedenstående figur 10.

Figur 10: Fire kerneproblemstillinger for unge på kanten

Kilde: *Unge på kanten – sammen om nye løsninger, Mandag Morgen, 2018*

Ungeindsatsen vil potentielt kunne styrkes ved at udvikle indsatser og tilbud inden for de fire kerneområder, og i forlængelse heraf skabe sammenhæng på tværs af lovgivningsområderne.

I tråd med analysegruppens vurdering, peges der i oplægget også på behovet for at skabe større kontinuitet i, hvilke sagsbehandlere og andre fagpersoner, som de unge møder. Men fagprofessionelle kan aldrig udfylde den samme rolle som en nær ven eller et familiemedlem i de unges liv. Nære venskaber er per definition ikke noget, det offentlige kan levere. Til gengæld peges der på, at det kan være en offentlig opgave at skabe rammer for, at unge på kanten kan blive en del af de sociale fællesskaber på uddannelsesinstitutioner, på arbejdspladser og i foreningslivet etc. Det kan derfor være en offentlig opgave at facilitere relationer mellem unge på kanten og andre unge.

Ballerup Kommunes tilbudsvifte vil potentielt kunne styrkes ved at integrere et fællesskabsperspektiv i ungeindsatserne. Eksempelvis kan det for mange, der kæmper med at få hverdagen til at hænge sammen ikke være nok med ugentlige møder med en bostøttemedarbejder, der rådgiver dem. De unge har også brug for, at nogen er en del af deres hverdag. Et eksempel på en indsats kunne derfor være at udsatte unge integreres på kollegierne for at blive en del af fællesskabet med andre unge. Det drejer sig om at finde en adgangsbillet til fællesskaberne.

Anders Folmer Buhelt, direktør, Ungdommens Røde Kors, formulerer det sådan: "Det handler om at skabe muligheder for, at de unge kan blive en del af nogle fællesskaber, hvor de oplever at bidrage og være noget for nogle andre, og derigennem udvikle sig og blive i stand til at klare sig. Vi taler så meget om 'exit' ud af dårlige mønstre og sammenhænge. Det, der i virkeligheden er brug for, er strategi-

er, der har fokus på entry – adgang til fællesskaberne”

Udvikling af tilbud og indsatser på tværs af lovgivningsområder

Det er endvidere arbejdsgruppens vurdering, at ungeindsatsen vil kunne styrkes, hvis tilbud og indsatser på tværs af lovgivningsområderne i højere grad kunne bringes i anvendelse. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at der etableres en ordning/løsning, hvor økonomien kan styres på tværs af fagområder.

Tværgående
tilbud og indsatser til unge

- Det anbefales, at der etableres en ordning/løsning, hvor økonomien ikke er en barriere for at tilbyde unge indsatser på tværs af fagområder

4. MULIGHEDER FOR ORGANISERING AF DEN SAMMENHÆNGENDE UNGEINDSATS

Analysen af, hvordan Ballerup Kommune organisatorisk kan udmønte den politiske aftale om ”Bedre veje til uddannelse og job” og lovforslagene, tager afsæt i Kommuner Landsforenings tre grundmodeller for organisering af den helhedsorienterede ungeindsats:

A. *Et selvstændigt ungecenter/ særskilt ungeenhed*

I denne model brydes de eksisterende forvaltninger/centre op og ansvaret for ungeindsatsen samles i en særskilt ungeenhed for aldersgruppen 15-30 år. Medarbejdernes samles fra flere forvaltninger i samme organisation med entydig ledelse, et budget m.v.

B. *Forpligtende samarbejde – tæt koblet*

I denne model arbejder man i den eksisterende forvaltningsstruktur, men der etableres formaliserede samarbejder om ungeindsatsen. Der oprettes et permanent ledelsesforum og et formaliseret fælles sagsbehandlerteam/fast tværgående team, hvor en repræsentant fra hver afdeling/center deltager på mødet. Det er således ikke nødvendigvis den medarbejder, som har ansvaret for sagen, der sidder med på mødet.

Skriftlige samarbejdsaftaler beskriver blandt andet arbejdsgange, budgettrammer og beslutningsprocedurer m.v.

C. *Forpligtende samarbejde – løst koblet*

I denne model etableres der inden for den eksisterende forvaltningsstruktur forskellige former for tovholderfunktioner, hvor én sagsbehandler tilknyttes den unge og får ansvaret for den tværgående koordination på tværs af forvaltningsområderne/centre.

Med inspiration i KL's tre grundmodeller, erfaringer fra en række andre kommuner samt Ballerup Kommunes egne erfaringer med en sammenhængende ungeindsats, opstilles der overordnet tre modeller for, hvordan Ballerup Kommune kan styrke og sikre en sammenhængende ungeindsats for alle unge i aldersgruppen 13-30 år:

1. Model 1: Et selvstændigt ungecenter
2. Model 2: Et nyt ungeafsnit
3. Model 3: Samarbejdsmodellen

4.1 Et selvstændigt ungecenter – model 1

Ved etablering af et nyt ungecenter samles forskellige kompetencer og dermed medarbejdere i et selvstændigt center.

Et nyt selvstændigt ungecenter kan:

- Fungere som én indgang til Ballerup Kommune for alle unge mellem 13 og 30 år, og sikre en koordinering af den samlede ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Dermed skal ungecenteret kunne håndtere alle problemstillinger i forhold til uddannelse, arbejdsløshed, familie og børn, psykiatri, handicap og misbrug.
- Alle forhold vedrørende unge mellem 13 og 30 år flyttes ressortmæssigt til et nyt ungecenter. Ungecenteret får dermed myndighedsansvar på tværs af alle forvaltningsområder samt selvstændig økonomi.
- Unge, der af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere instanser, tilknyttes én gennemgående kontaktperson fra ungecenteret, der følger den unge i overgangene og støtter den unge frem mod og fastholdelse i en ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.
- Tilbyde UU-vejledning. UU-vejledningen forankres i centeret.

Til inspiration er der nedenfor beskrevet, hvordan Brønderslev og Holbæk Kommune har organiseret deres ungeindsats.

Erfaringer fra andre kommuner med et ungecenter

Brønderslev Kommune og Holbæk Kommune

Brønderslev Kommune og Holbæk Kommune er nogle af de kommuner, der har erfaring med en større samlet organisering af ungeområdet på tværs af forvaltningsområderne.

Brønderslev Kommune har samlet børne-, social-, UU og beskæftigelsesområdet i en samlet ungeenhed. Alle problemstillinger i forhold til uddannelse, arbejdsløshed, familie og børn, psykiatri, handicap og misbrug varetages af Ungecentret.

Brønderslev Kommune fremhæver som gevinst ved deres organisering, at det giver medarbejderne øget viden om andre lovgivningsområder, og at det giver mulighed for fast kompetenceudvikling og oplæring af medarbejdere på tværs af fagområder. Ligesom der skabes mere sammenhængende indsatser for de unge, fordi indsatsen er kvalificeret og koordineret.

Holbæk Kommunes ungeindsats er organiseret omkring kerneområdet/center for "Uddannelse til alle", der har målgruppen 15-30 år. Kerneområdet/centeret har to hovedområder: 1) Vejledning og indsats: Uddannelsesvejledning, myndighedsbehandling ift. Arbejdsmarkeds- og sociallovgivningen samt tilbud som fx virksomhedsindsatsen, mentorordninger m.v. 2) Undervisning og Forebyggelse: Ungdomsskole, klubber, SSP, STU m.v.

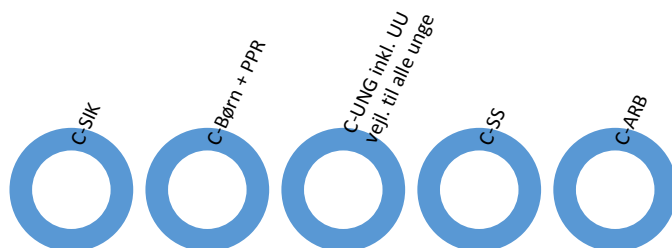
Holbæk Kommune fremhæver som gevinst ved deres organisering, at det har resulteret i sparede udgifter til forsørgelse, da flere unge er kommet i uddannelse og beskæftigelse. Især de unge som har lang anciennitet i systemet, oplever, at samarbejdet er blevet markant bedre.

Model 1 - Nyt Ungecenter

Nedenfor er illustreret Ballerup Kommunes organisationsdiagram, hvis der i tillæg til de eksisterende centre etableres et nyt selvstændigt ungecenter i Ballerup Kommune.

Model 1 – Etablering af et selvstændigt ungecenter i Ballerup Kommune

0-25 års udvalgets vurdering af fordele og ulemper ved etablering af et nyt ungecenter er:

Fordele:

- Et selvstændigt center opererer inden for flere lovgivningsområder, hvilket giver fleksibilitet i forhold til at finde løsninger på tværs af lovgivninger
- Medarbejderne kan bedre se på tværs og ind i hinandens områder i forhold til, om der er indsatser der kan igangsættes tidligere
- Det giver gode rammer for reel tværfaglighed snarere end flerfaglighed
- Det vil kompetencemæssigt være en styrke, at opgaveporteføljen fra UU samles i et center, så der fortsat vil kunne opretholdes et vejledningsfagligt fællesskab

Ulemper:

- Der etableres nye snitfald til de nye centre. Særligt overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse kan blive sårbar, ligesom overgangen ved 30 år fra ungeområdet til voksenområdet også kan blive sårbar
- Når myndighedsbehandlingen varetages i tre i stedet for to forskellige centre, vil der være en risiko for at antallet af sagsbehandlere i hvert center bliver så lille, at det er fagligt sårbart
- Den samlede forståelse for hele borgerens livsforløb kan blive udfordret, når ansvaret for myndighedsbehandlingen varetages i tre forskellige centre gennem borgerens liv
- Selvom flere lovgivningsområder samles under et center, vil der alligevel være samarbejdsflader til eksempelvis uddannelsesinstitutioner, psykiatrien, egen læge etc. som også skal håndteres
- Etablering af nyt center vil være udgiftskrævende, dels pga. produktionstab i forbindelse med ressortomlægning, dels som følge af ekstra lønudgifter til en ny centerchef

Samlet set er det 0-25 års udvalgets vurdering, at ulemperne ved en ny centerdan-

nelse er større end fordelene.

4.2 Et nyt ungeafsnit – model 2

En anden model er etablering af et nyt ungeafsnit, der forankres i et af de eksisterende centre. Et nyt ungeafsnit skal i lighed med et selvstændigt ungecenter sikre alle unge med behov en sammenhængende ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

Nedenfor er der opstillet to forskellige ressortmæssige tilgange til etablering af et nyt ungeafsnit:

1. Et ungeafsnit, der i lighed med et selvstændigt ungecenter, får myndighedsansvar og økonomi på tværs af lovgivningsområderne inden for uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen, jf. model 1.
2. Et ungeafsnit, der udelukkende har myndighedsansvar og økonomi inden for det forvaltningsområde, hvor ungeafsnittet er forankret. Ungeafsnittet har desuagtet ansvaret for, at unge, der har behov for indsatser fra de øvrige forvaltningsområder, får tilknyttet en tovholder, der kan koordinere og tilrettelægge indsatser på tværs af de øvrige indsatsområder.

Derudover skal ungeafsnittet varetage den opsøgende og koordinerende funktion i forhold til at tilvejebringe virksomhedspraktik.

Ungeafsnittet skal også varetage UU-vejledningen. UU-vejledningen kan eventuelt deles op således, at UU-vejledningen for unge i grundskolen forankres i C-SIK, mens UU-vejledningen for unge ml. 15 og 30 år enten forankres i C-BUR eller C-ARB.

Der vil være en styrke at samle UU-vejledningen for alle unge i et afsnit. Dels for at styrke UU-vejledningens faglige profil, dels for at koble grundskolevejledningen til de øvrige indsatsområder. Hvis UU-vejlederne deles ud på flere afsnit og centre, er der en risiko for meget små faglige miljøer med begrænsede muligheder for faglig sparing, og for at UU mister blikket for hele den unges forløb.

Til inspiration er det nedenfor beskrevet, hvordan Frederiksberg Kommune, Tønder Kommune og Herlev Kommune har organiseret deres ungeindsats.

Frederiksberg Kommune – Samlet løsning med elementer af grundmodellen med forpligtede samarbejder

Frederiksberg Kommune har etableret en variant af en ungeenhed uden tværgående myndighedsansvar. I Frederiksberg Kommune arbejder jobcenteret og vejledningsindsatsen sammen og bor i sammen hus under samme ledelse. I ungecenteret er der også udstationeret tre medarbejdere fra socialvejledningen samt indgået samarbejdsaftaler med ydelsescenteret om fremmøde efter behov.

Ungecenteret fungerer som én indgang til unge mellem ml. 13 og 30 år. Ungecenteret varetager vejlednings- og beskæftigelsesindsatsen for unge, der vurderes i risiko for ikke at få uddannelse og komme i beskæftigelse. Alle unge tildeles en fast kontaktperson. I forbindelse med eventuel udredning og afklaring af indsatser etableres der en makkerparsordning mellem social-, uddannelses- og beskæftigelsesmedarbejdere, herunder vejledningsmedarbejdere og misbrugsbehandlere. I de tilfælde, hvor der ikke findes en løsning i dette samarbejde, holdes der tværfaglige konferencer hver 14. dag med de relevante fagpersoner.

Ifølge Frederiksberg Kommune har kommunen skabt gode resultater i forhold til at sikre, at flere unge gennemfører en kompetencegivende uddannelse og færre unge kommer på offentlig forsørgelse. Årsagen tilskrives at de væsentligste beskæftigelsesfaglige- og socialfaglige kompetencer er samlet et sted sådan at der sikres en hurtigere udredning samt hurtigere igangsættelser af indsatser. Der kan dog også observeres snitflader til såvel skoleområdet som myndighedsområderne, hvilket af og til giver udfordringer.

Tønder Kommune – samlet løsning, hvor der arbejdes ud fra grundmodellen med tovholderfunktioner

Tønder Kommune er en af de kommuner, der har etableret et ungeafsnit Unge i uddannelse ml. 15 og 30 år. Afsnittet samler kompetencer fra Jobcenterets Ungeenhed, Børn og Ungeafdelingen, herunder både myndighed og foranstaltning, Psykiatri og Handicap herunder både myndighed og udfører, Kompetencecenteret, Integrationsafdelingen samt UU og Ydelsesafdelingen.

Afsnittet er en tværfaglig enhed, der arbejder håndholdt og tværfagligt med den unge som aktiv medspiller. Den unge har én indgang til systemet og én tovholder. Medarbejderne udarbejder prøvehandling på baggrund af en konkret "sag", hvor de kan se muligheder for en helhedsorienteret, tværfaglig og ny måde at hjælpe den unge borger mod øget mestring, uddannelse eller beskæftigelse.

Ifølge Tønder Kommune har modellen skabt kortere sagsforløb, færre unge på offentlig forsørgelse og flere i uddannelse. Desuden er der sket en generel "nedtrapning" af indsatsen. De unge oplever at de bliver lyttet til og inddraget, og får i højere grad en sammenhængende indsats.

Herlev Kommune – samlet løsning, hvor ungeafsnittet er samlet i et Ungehus

Herlev Kommune har samlet deres ungeindsats i et selvstændigt hus for unge under 30 år. Enheden består af ungementorer, sagsbehandlere (unge over 18 år), ungerådgivere (arbejder med unge i alderen 16-23 år), en SSP konsulent, UU-vejledere (unge ml. 15 og 25 år) og en udviklingskonsulent. Ungeindsatsen har til formål at reducere antallet af unge på offentlig forsørgelse. Det er ifølge Herlev Kommune lykkedes, blandt andet ved at medarbejderne arbejder sammen og med det mål for øje. Et udviklingspotentiale er at styrke videndelingen mellem ungeindsatsen og børneområdet.

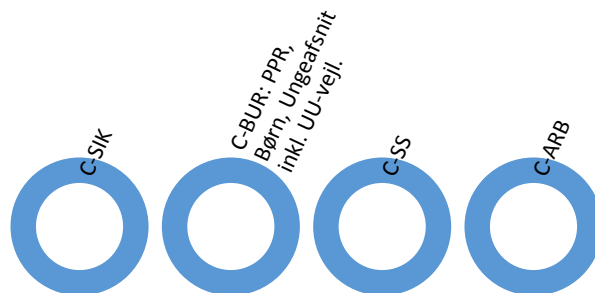

Modeller for etablering af et nyt ungeafsnit

I forhold til etablering af et nyt ungeafsnit i Ballerup Kommune, er der overordnet opstillet to modeller for, hvordan et nyt ungeafsnit kan forankres og ressortmæssigt tilrettelægges.

Model 2.0 – Nyt ungeafsnit i C-BUR

Etablering af et nyt ungeafsnit i C-BUR, der samler og styrker ungeindsatsen med afsæt i det socialfaglige område. Model 2.0 er illustreret nedenfor.

Et nyt ungeafsnit i C-BUR kan tilrettelægges med det fulde myndighedsansvar og økonomi der vedrører unge ml. 15 og 30 år inden for uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Det vil blandt andet betyde, at der skal tilføres medarbejderressourcer og økonomi inden for områderne: Målgruppevisitering – placering og tilbud, Ressourceforløb, Rehabiliteringsforløb, Ydelser, Brobygning, Virksomhedspraktik, STU, PAU, EGU, Fleksjob, Den lille Enhed etc. fra C-ARB. Fra C-SS vil der skulle tilføres medarbejderressourcer og økonomi inden for det socialfaglige område.

0-25 års udvalgets vurdering af fordele med et nyt ungeafsnit med eller uden tværgående myndighedsansvar i C-BUR er:

- Overgangen fra barn til ung forbliver sammenhængende, herunder overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse
- Overgangen fra barn til ung forbliver sammenhængende i det kriminalitetsforebyggende arbejde
- Overgangen fra barn til ung til voksen styrkes, - særligt hvis der er tværgående myndighedsansvar i ungeafsnittet
- Unge forældre kan tilbydes en sammenhængende familieindsats
- Ungeperspektivet bliver længere end det 18. år ved at UU-vejledningen forankres i ungeafsnittet

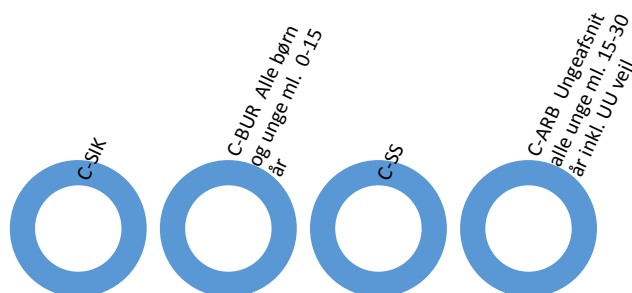
0-25 års udvalgets vurdering af ulemper med et nyt ungeafsnit med eller uden tværgående myndighedsansvar i C-BUR er:

- UU-vejledningen bliver løsrevet fra beskæftigelsesindsatsen
- Det faglige fællesskab på beskæftigelsesområdet svækkes for de medarbejdere, der flyttes til et nyt ungeafsnit forankret i C-BUR
- Der etableres nye snitflader til andre dele af organisationen eksempelvis til C-SS og C-ARB +30 år
- Etablering af nyt ungeafsnit med tværgående myndighedsansvar vil være mere udgiftskrævende end et ungeafsnit uden tværgående myndighedsansvar bl.a. pga. produktionstab i forbindelse med ressortomlægning

Model 2.1 – Nyt ungeafsnit i C-ARB

Etablering af et nyt ungeafsnit i C-ARB, der samler og styrker ungeindsatsen med afsæt i beskæftigelsesområdet. Model 2.1 er illustreret nedenfor.

Et nyt ungeafsnit i C-ARB kan tilrettelægges med det fulde myndighedsansvar og økonomi der vedrører unge ml. 15 og 30 år inden for uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Det vil blandt andet betyde, at der skal tilføres medarbejderressourcer og økonomi til bl.a. at kunne håndtere, anbringelser, efterværn, kontaktpersonsordninger, børnefaglige undersøgelser etc. Ligesom et nyt ungeafsnit forankret i C-ARB vil skulle håndtere SSP, DOT og kriminalitetsforbyggende indsatser for unge over 15 år. Fra C-SS vil der skulle overføres medarbejderressourcer og økonomi inden for det socialfaglige område.

0-25 års udvalgets vurdering af fordele med et nyt ungeafsnit med eller uden tværgående myndighedsansvar i C-ARB er:

- Overgangen ved det 18. år styrkes, når unge fra 15-30 år kan tilbydes et samlet forløb uden organisatoriske overgange
- Ungeindsatsen vil fra det 15. år få et stærkere erhvervsmæssigt fokus
- Bedre udnyttelse af tilbud og indsatser som kan tilbydes unge fra det 15. år (LAB-Loven)

0-25 års udvalgets vurdering af ulemper med et nyt ungeafsnit med eller uden tværgående myndighedsansvar i C-ARB er:

- Overgangen fra barn til ung svækkes, herunder både overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse, den sammenhængende kriminalitetsforebyggende indsats og den sammenhængende familieindsats. Det gælder særligt, hvis myndigheden på det socialfaglige børneområde placeres i BUR, mens den på det socialfaglige ungeområde placeres i arbejdsmarkedsområdet.
- Det faglige fællesskab til børne- og ungeområdet svækkes for de medarbejdere, der flyttes til et nyt ungeafsnit forankret i C-ARB
- Det socialfaglige område bliver relativt lille i henholdsvis børne, unge- og voksenområdet med risiko for mistede muligheder for videndeling og kompetenceløft
- Der vil fortsat være snitfald til andre dele af organisationen eksempelvis C-SS og C-BUR (for familier med søskende under 15 år)

Overordnede forskelle mellem centerdannelsesmodellen og afsnitsmodellen

De overordnede fordele og ulemper ved et selvstændigt ungeafsnit med tværgående myndighedsansvar inden for uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsat-

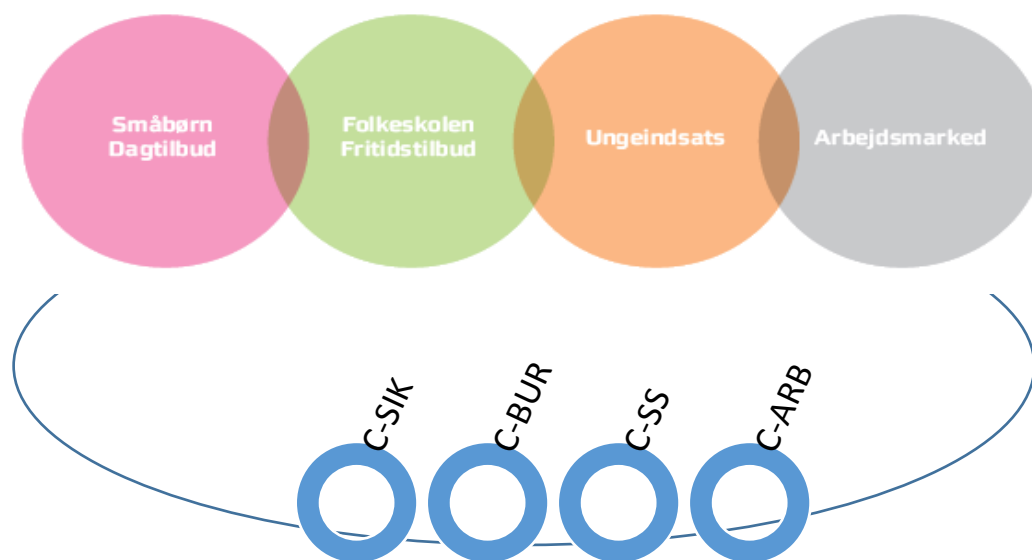
sen, er grundlæggende de samme som ved et selvstændigt ungecenter, som er beskrevet i afsnit 4.1 og 4.2.

Det vurderes dog, at det vil være mere udgiftskrævende at etablere et nyt ungecenter end et nyt ungeafsnit.

Samlet set er det 0-25 års udvalgets vurdering, at et nyt ungeafsnit vil være mere hensigtsmæssigt end et nyt ungecenter. Der er dog stadigvæk væsentlige organisatoriske ulemper forbundet hermed.

4.3 Samarbejdsmodellen – model 3

En tredje mulighed er at anvende Samarbejdsmodellen som metode til at sikre alle unge i målgruppen en tværgående og koordinerende ungeindsats på tværs af de eksisterende centre. Model 3 er illustreret nedenfor.

Model 3 – Samarbejdsmodellen

Den sammenhængende ungeindsats sikres ved anvendelsen af samarbejdsmodellen. Samarbejdsmodellen er en model for, hvordan fagpersoner på tværs af forvaltningsområder kan samarbejde systematisk om at sikre en helhedsorienteret og koordineret ungeindsats.

Grundelementerne i samarbejdsmodellen er:

- En koordinerende og ansvarlig tovholder fra start til slut
- De unge inddrages i hele processen og mødes i "øjnehøjde"
- Et tværfagligt team der sammensættes med netop de fagpersoner fra organisationen, der kan bidrage til en helhedsorienteret og koordineret indsats
- Fokus på udvikling af tværfaglige løsninger på tværs af forvaltningsområder, der kan understøtte borgeren i at komme i uddannelse og job. Centralt er, at borgeren er medproducent af sin egen "En Plan"
- Den rigtige indsats gives på det rigtige tidspunkt.

Dermed håndteres alle problemstillinger i forhold til uddannelse, arbejdsløshed, familie og børn, psykiatri, handicap og misbrug i de respektive centre med den nuværende ressortfordeling via samarbejdsmodellen. Efter behov deltager eksterne aktører og personer fra den unges private netværk i de tværfaglige møder.

Samarbejdsmodellen anvendes aktuelt af Ballerup Kommune for en udvalgt gruppe af unge. Målgruppen er unge i 7.- 9. klasse som har et skolefravær over 20 procent.

Ungekoordinatornetværket

Samarbejdsmodellen i Ballerup Kommune er drevet af Ungekoordinatornetværket, der består af fire ungekoordinatorer fra de respektive velfærdscentre samt en projektleder. Der er centralt tildelt midler til ¼ årsværk til hvert center for ungekoordinatorernes arbejde i netværket.

Ungekoordinatornetværket refererer fagligt til 0-25 års udvalget, der består af centercheferne fra de fire eksisterende velfærdscentre og den ansvarlige direktør på voksenområdet samt den ansvarlige direktør på børne- og ungeområdet, der leder udvalget. Det overordnede ansvar for den sammenhængende ungeindsats er således placeret i et tværgående ledelsesfora med fælles ledelsesansvar.

Ungekoordinatornetværkets overordnede ansvarsområde er at understøtte de eksisterende centre i, at alle unge i målgruppen sikres en sammenhængende ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

I forhold til at *drive* Ungekoordinatornetværket har Ungekoordinatornetværket ansvaret for, at

- At alle unge i målgruppen med behov får tildelt en tovholder
- At tovholderne introduceres for modellens redskaber og metoder samt får sparring i anvendelsen af samarbejdsmodellen
- At følge op på progression og udvikling i de konkrete ungeforløb
- At ungekoordinatorerne i særlig komplekse ungeforløb selv kan varetage tovholderfunktionen

I forhold til at *udvikle* samarbejdsmodellen har Ungekoordinatornetværket har ansvaret for:

- At udvikle redskaber og styringsværktøjer, der kan opkvalificere ungeindsatsen. Eksempelvis porteføljestyling, tværgående journalisering af samarbejdsmodellens redskaber etc.
- At indsamle praksisviden om, hvordan tilbudsviften løbende kan justeres for at matche kompleksiteten i ungeindsatsen.
- At komme med forslag til fælles kompetenceudvikling for medarbejdere der på tværs af velfærdscentrene har ungeindsatsen som arbejdsfelt

Det tværgående samarbejde i Ungeindsatsen og de nye måder at samarbejde på betyder, at både rollen som leder og medarbejder forandres. For ungekoordinatorerne betyder det, at:

- De har mandat til at afsøge løsningsmuligheder inden for alle forvaltningsområder uanset hvilket center de selv er forankret i. Det betyder bl.a. at de kan gå i dialog med ledere og chefer fra alle forvaltningsområderne for at afsøge løsninger i konkrete ungeforløb.
- De skal i højere grad facilitere samskabt styring end at agere som eksperter
- De skal påpege organisatoriske uhensigtsmæssigheder

Evaluering af samarbejdsmodellen

Overordnet har Ungekoordinatornetværket og samarbejdsmodellen skabt resultater i form af, at flere unge med et meget højt skolefravær lykkes med at få en adgangsgivende grundskoleprøve sommeren 2017.

Ungekoordinatorerne har vurderet, at de positive resultater skyldes:

- En tretrinsraket-strategi med fokus på progressionsmål:
Fravær -> Trivsel -> Uddannelse
- Kort responstid: Den rigtige indsats på det rigtige tidspunkt
- Kulturændring: Fra problemfokus til løsningsorienteret fokus
- Håndholdt indsats og skræddersyede løsninger, der går på tværs af lovgivningsområder
- Borgersamarbejde i øjenhøjde: En ubetinget tro på den unge
- Koordinering blandt alle fagpersoner i det tværfaglige team

Ekstern evaluering af samarbejdsmodellen

Samarbejdsmodellen er eksternt evalueret i forhold til borgernes oplevelse af modellen. Evalueringen er vedlagt i bilag. Evalueringen bygger på interviews med unge og deres forældre, der har været knyttet til samarbejdsmodellen i projektets første fase.

Hovedkonklusionerne fra evalueringen af samarbejdsmodellen er, at familierne generelt udtrykker stor tilfredshed med samarbejdsmodellen. Nedenstående punkter er fremhævet som gennemgående temaer i familierne/de unges tilbagemeldinger:

- *Medinddragelse, borgernes mål og forpligtende aftaler.*
Generelt udtrykkes det, at der er en høj grad af medinddragelse af den unge og forældrene i at finde indsatser, der kan hjælpe den unge tilbage i skole. Alle taler om, at der bliver indgået forpligtende aftaler ved hvert møde, og at det virker effektivt. Det er både aftaler om, hvad den unge skal gøre, hvad forældrene skal gøre for at bakke op, og om hvad kommunen stiller til rådighed af indsatser
- *Tværfaglige møder*
Generelt er der stor tilfredshed med, at de aktører, som er relevante aktører i forhold til den unges sag, er til stede ved møderne, ligesom deres faglighed påskønnes. Flere fortæller, at det store antal deltagere kan virke lidt overvældende, men at det også var medvirkende til, at den unge kunne se på den ene side alvoren af situationen, og på den anden side, at der er en stor villighed til at få løst den unges aktuelle problematikker.
- *En primær kontaktperson*
Det fremhæves som en stor fordel, at der er én primær kontaktperson til kommunen – sagsbehandleren
- *Transparens for borgerne*
For at sikre transparens for borgerne har Ballerup Kommune besluttet, at der i samarbejdsmodellen kun afholdes møder, hvor familierne er til stede. Borgerne føler sig oplyst om og involveret i, hvad der foregår i processen.
- *Beslutningskraft og fremdrift*
Det bliver generelt udtrykt, at der er kort vej fra beslutning til, at en indsats bliver realiseret. Der er oftest 6 til 12 uger mellem møderne. Hyppige møder skaber tillid og fremdrift.
- *Resultater og forståelse for den unge giver motivation*
Flere fortæller, hvordan opnåelse af delmål og resultater er blevet påskønnet og italesat med ros og anerkendelse ved møderne, hvilket igen har givet den unge

motivation og lyst til at fortsætte. De delmål, der sættes op, giver mulighed for hurtigt at se resultater, hvilket er motiverende for de unge.

- *På tværs af kommuner/sektorer*
Tværsektorielt samarbejde bør bindes bedre sammen. Mellem-kommunalt samarbejde bør styrkes, fx ved skilsmissefamilier med flere bopælskommuner.

Overordnet fremhæver familierne, at samarbejdet med Ballerup Kommune har rykket deres unge i den rigtige retning, og givet resultater – helt eller delvis – og har været medvirkende til at få de unge til bl.a. at komme tilbage i skolen, reducere fravær, til at gennemføre niende klasses-eksamen etc.

Erfaringer fra andre kommuner med samarbejdsmodellen

Erfaringer fra andre kommuner med samarbejdsmodellen

Odsherred Kommune er en af de kommuner, der også har erfaring med samarbejdsmodellen. Til inspiration er neden for en kort beskrivelse af, hvordan Odsherred Kommune har organiseret deres ungeindsats.

Odsherred Kommune – samlet organisering, der arbejder netværksbaseret med en tovholderfunktion

Odsherred Kommune etablerede i 2013 en tværgående enhed for unge i alderen 13-23 år. Ungeenheden fungerer som en lille agil taskforce uden myndighed omkring de mest komplekse sager. Derimod har enheden myndighed i forhold i alle efterværnssager og i forhold til uddannelsesvejledningen for alle unge.

Ungeenheden er organiseret under skoleforvaltningen, men fungerer i praksis meget uafhængigt og arbejder i lige stor grad sammen med skolevæsen, familieafdelingen og jobcenter. Ungeenheden arbejder ud fra metoderne i samarbejdsmodellen, jf. ovenstående beskrivelse. Til forskel for hvordan Ballerup Kommune har udmøntet samarbejdsmodellen i ungeindsatsen, har Odsherred Kommunes kontaktperson/tovholder ingen myndighed, men fungerer som en guide, der koordinerer tiltag på tværs af kommunen. I Ballerup Kommune er kontaktpersonen/tovholderen, der koordinerer tiltag på tværs af organisationen enten en socialrådgiver (myndigperson) fra C-BUR eller en sagsbehandler (myndighedsperson) fra enten C-ARB eller C-SS alt efter den unges alder og karakteren af den indsats, som skal iværksættes.

Ifølge Odsherred Kommune har kommunen skabt gode resultater i forhold til at flere unge har gennemført en ungdomsuddannelse. Især gruppen af de mest udsatte unge. Effekten måles løbende og resultaterne er stabile og gode.

0-25 års udvalgets vurdering af henholdsvis fordele og ulemper ved samarbejdsmodellen:

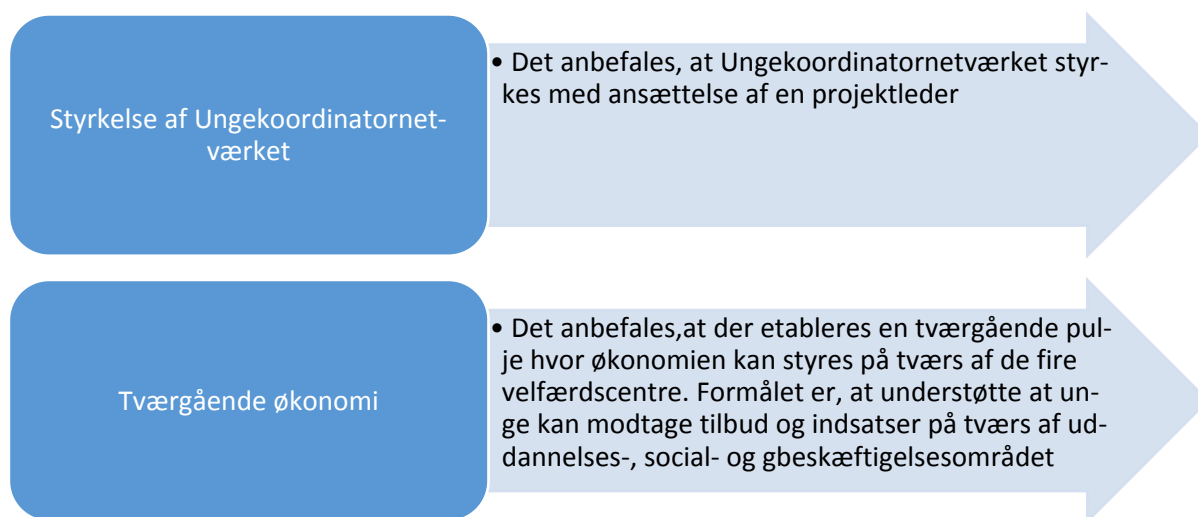
Fordele:

- Modellen har skabt positive resultater, jf. evalueringen af samarbejdsmodellen
- Modellen er fleksibel i forhold til etablering af teams og mindre indgribende end etablering af en samlet enhed/afsnit/center, hvilket giver en hurtigere implementering
- Myndighedsområdet er placeret i to centre (henholdsvis børn og voksne), hvilket giver tilstrækkelig volumen til faglige fællesskaber
- Modellen er mindre udgiftskrævende at implementere end centerdannelsemodellen og afsnitsmodellen

Ulemper:

- Det er ikke umiddelbart en mulighed at placere myndighedsansvar i Ungekoordinatorknetværket. Derfor vil det blive en ganske lille enhed, der kan opleves som mindre slagkraftig i sit samarbejde med de øvrige centre – herunder kan det være en udfordring, hvis netværket opleves at skulle løse problemstillinger uden at have egne midler hertil.
- Tværgående økonomi er aktuelt en udfordring i det tværgående arbejde, når der skal skabes sammenhængende borgerforløb.

En udmøntning af model 3 vil overordnet fordrer, at Ungekoordinatorknetværket styrkes med ansættelsen af en projektleder. Derudover vil en udmøntning af model 3 fordrer en tværgående økonomi på tværs af de fire velfærdscentre.

Forankring af UU-vejledningen

Forankring af UU-vejledningsopgaven og de organisatoriske opgaver i forbindelse med den nye lovgivning kan med model 3 enten forankres i C-BUR eller C-ARB.

UU-vejledningen omfatter:

- UU-vejledning til alle unge fra 13-30 år
- Målgruppevurderere til den nye Forbedrende Grunduddannelse (FGU)
- Opsøgende og koordinerende funktion i forhold til at tilvejebringe virksomhedspraktik

- Drive Ungedatabasen: Database om unges uddannelses- og beskæftigelsesmæssige status (13-30 år), som anvendes til at optimere indsatsen i forhold til de unge. Ungedatabasen modtager indberetninger fra grundskoler, uddannelsesinstitutioner, jobcentre samt e-Indkomst data fra SKAT. Indberetninger gælder unge mellem 15-29 årige bosiddende i Danmark. Ifølge vejledningsloven skal uddannelsesinstitutioner indberette til Ungedatabasen, når den unge:
  - optages på en uddannelse, der forventes at vare mere end 3 måneder
  - er i risiko for frafald
  - afbryder et aktivitets- eller uddannelsesforløb
  - gennemfører et aktivitets- eller uddannelsesforløb.

Fordelen ved at forankre UU-vejledningen i C-BUR er, at det vil give nærhed til den børnesociale opgave og familieindsatserne. Forankring i C-ARB vil give en nærhed til arbejdsmarkedsområdet. Det er 0-25 års udvalgets vurdering, at en forankring i C-ARB vil give de største fordele, idet udvalget identificerer et behov for at knytte vejledning tættere an til et arbejdsmarkedsperspektiv. Et tæt samarbejde med C-SIK og C-BUR vil være påkrævet for at løse opgaven til størst mulig gavn for de unge.

5. ANBEFALINGER

Anbefaling af model 3: Samarbejdsmodellen

På baggrund af analysen anbefales det, at den sammenhængende ungeindsats sikres via model 3: Samarbejdsmodellen. Anbefalingen begrundes med, at samarbejdsmodellen i forvejen anvendes i organisationen og at modellen allerede har skabt positive resultater. Samtidig sikrer modellen, at myndighedsområdet ikke splittes mellem så mange centre, at det risikerer at blive fagligt udvandet. En styrke er også, at modellen umiddelbart kan implementeres uden forudgående ressourcetomlægninger og ansættelse af ny centerchef eller afsnitsleder. Af samme årsag er det ressourcemæssigt den økonomisk mest fordelagtige løsning.

Anbefalinger vedrørende Ungekoordinator-netværket

For at håndtere de organisatoriske og ressourcemæssige udfordringer ved modellen anbefales det, at Ungekoordinator-netværket, der understøtter implementeringen af samarbejdsmodellen, forankres i Ungeafsnittet i C-BUR, ligesom det anbefales, at Ungekoordinator-netværket styrkes med ansættelse af en projektleder.

Anbefaling af pulje med tværgående økonomi

For at understøtte mulighederne for at udvikle tilbud og indsatser til unge på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen, anbefales det, at der etableres en tværgående pulje med økonomi.

Anbefaling af placering af UU-vejledningsopgaven

I forhold til placering af UU-vejledningsopgaven anbefales det, at UU-vejledningen forankres i Ungeafsnittet i C-ARB. Anbefalingen begrundes med, at en relativ stor andel af de unge i målgruppen vil profitere af nærheden til arbejdsmarkedsområdet.

Nedenfor følger en oversigt over analysens samlede anbefalinger samt forslag til en overordnet implementeringsplan. Oversigten indeholder alle analysens anbefalinger.

6. IMPLEMENTERINGSPLAN

Oversigt over anbefalingerne samt forslag til en overordnet implementeringsplan. Ungeindsatsen har virkning fra august 2019.

Samarbejdsmodellen

- Det anbefales, at den sammenhængende ungeindsats sikres med model 3: Samarbejdsmodellen og at Ungekoordinator-netværket forankres i C-BUR
- Opgave: Implementeringsplan udarbejdes. Deadline november 2018.

Målgruppen

- Det anbefales, at målgruppen er unge ml. 13 og 30 år:
- Unge der har et skolefravær på over 20 % i 7.-9. klasse
- Unge der har behov for støtte til starte og gennemføre ungdomsuddannelse og/eller komme i job
- Ledige unge med en ikke-kompetencegivende uddannelse, der har behov for støtte til at komme videre i kompetencegivende uddannelse og/eller job

UU-vejledningsopgaven

- Det anbefales, at UU-vejledningsopgaven forankres i C-ARB
- Opgave: Der udarbejdes en implementeringsplan, herunder en rolle- og funktionsbeskrivelse af UU-Vejledningsopgaven. Deadline november 2018

Ungekoordinator-netværket

- Det anbefales, at Ungekoordinator-netværket styrkes med ansættelse af en projektleder (0,5 mio kr.)
- Opgave: Ansættelse af projektleder. Deadline november 2018.

Karakteren af den tværgående og koordinerende ungeindsats

- Det anbefales, at det nærmere skal beskrives, hvordan det sikres at de unge tilbydes en tværgående og koordinerende ungeindsats, der hverken er større eller mindre end det faktiske behov.
- Opgave: Kortlægning samt beskrivelse af de enkelte ungegruppers behov/omfang for en tværgående indsats. I arbejdet involveres medarbejdere og ledere fra de fire forvaltningsområder. Deadline Marts 2019

Frafald fra ungdomsuddannelserne

- Det anbefales, at der etableres et tæt og forpligtende samarbejde med ungdomsuddannelserne vedr. fravær og frafald
- Opgave: Der fremlægges forslag til, hvordan samarbejdet etableres og formålet sikres. Deadline Marts 2019
- Det anbefales, at flere unge skal have en ungdomsuddannelse, der dels matcher kompetencer og ønsker hos den unge, dels matcher det som arbejdsmarkedet efterspørger
- Opgave: Der fremlægges forslag til, hvordan opgaven sikres, herunder beskrivelse af skolevejledernes og UU-vejledernes rolle og funktion samt hvordan brugen af kombinationen ml. skole og praktik, kan øges. Deadline Januar 2019

Tilflyttere

- Det anbefales at der sikres en rettidig indsats overfor tilflyttere uden tilknytning til ungdomsuddannelserne.
- Opgave: Der udarbejdes forslag til, hvordan der systematisk kan følges op på løbende tilflytning. Deadline Marts 2019

Unge som hverken er i gang med eller har afsluttet uddannelse og som heller ikke er i job - og som desuagtet ikke modtager støtte fra Ballerup Kommune til at få uddannelse og/eller komme i job

- Det anbefales, at der etableres en dataunderstøttet opfølgning på alle unge i målgruppen, der giver mulighed for systematisk at skabe overblik og status over målgruppen, herunder især unge der hverken har en tilknytning til ungdomsuddannelserne, arbejdsmarkedet eller Ballerup Kommune. Opfølgningen skal desuden datamæssigt understøtte kritiske snitfladeproblematikker.
- Opgave: Udvikling af dataunderstøttet overblik og opfølgning. Deadline Maj 2019
- UU's opfølgningspligt overfor denne målgruppe skal ske i et tæt samarbejde med C-BUR og/eller C-ARB.
- Opgave: I forbindelse med UU-vejledningens rolle og funktionsbeskrivelse skal dette indgå. Deadline Januar 2019

Styrket job- og uddannelses-vejledning

- Det anbefales, at de åbne tilbud om job-/uddannelsesvejledning styrkes/målrettes unge, der er i job og som ønsker en kompetencegivende uddannelse.
- Opgave: Det skal nærmere beskrives, hvordan opgaven hermed kan tilrettelægges. Deadline Februar 2019

Udvikling og justering af tilbudsviften

- Det anbefales, at tilbudsviften udvikles og justeres, så den understøtter en udmøntning af strategien for den sammenhængende ungeindsats
- Opgave: Løbende analyse, udvikling og justering af tilbudsviften. Deadline: Årlig status på arbejdet i Maj måned hvert år

Tværgående økonomi

- Det anbefales, at der etableres en tværgående pulje med økonomi. Formålet er at tilbud og indsatser til unge kan udvikles og tilbydes på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.
- Opgave: Der udarbejdes forslag til, hvordan der kan etableres en pulje med tværgående økonomi til ungeindsatsen, herunder hvor mange midler der skal allokere fra de fire velfærdscentre. Forslaget skal også beskrive hvordan den tværgående økonomi styres. Deadline november 2018

Kompetenceudvikling

- Det anbefales, at der iværksættes et kompetenceudviklingsforløb, der understøtter mødet og samarbejdet med den unge, men også samarbejdet mellem fagprofessionelle på tværs af fagområder internt såvel som i dialogen med eksterne leverandører
- Opgave: Udarbejdelse af forslag til et kompetenceudviklingsforløb til medarbejderne. Deadline December 2018

Kommunikation

- Ingen unge skal være i tvivl om hvilke veje og muligheder der er for uddannelse og job samt hvordan de kan få støtte hertil, hvis der er behov for det. Det anbefales, at der som afsæt for at kommunikere dette til alle unge og deres forældre etableres en fælles digital indgang for alle unge "Ung i Ballerup", hvor de kan søge viden om både generelle uddannelsesmuligheder samt mulighederne for særlig hjælp og støtte til at få uddannelse og job. Ungdomsrådet inddrages i arbejdet hermed.
- Opgave: Udarbejdelse af en fælles digital platform samt kommunikationsindsats. Deadline Januar 2019